

**NEDERLAND EN VLUCHTELINGEN
DOOR DE OGEN VAN KINDEREN EN JONGEREN**

Onderzoek 2016

1305 kinderen en jongeren denken mee

Foto: MCF

Foto: Amber Beckers

KINDEREN, JONGEREN EN TOONAANGEVENDE ORGANISATIES WERKEN SAMEN AAN DIT BIJZONDERE ONDERZOEK.

Partners

Initiatiefnemer

De Missing Chapter Foundation is in 2010 opgericht. Wij stimuleren en faciliteren dat besluitvormers de perspectieven van kinderen en jongeren meenemen in hun beslissingen als gelijkwaardige stakeholders. We vragen aandacht voor de waarde van de creatieve en morele denkkraft van kinderen en jongeren. Onze kernprogramma's: Raad van Kinderen, WaterSpaarders en KidsKraft.

Dit onderzoek is mede mogelijk gemaakt door de generositeit van

INHOUD

VOORWOORD	6
Initiatiefnemer	8
Partners	10
AANTALLEN EN FEITEN	26
Definities	28
Geschiedenis	29
Asielbeleid	31
Vluchtelingenstromen	32
Andere maatschappelijke onderwerpen	36
AANBEVELINGEN	40
Gevoel	44
Informatie	48
Kansen	56
Risico's	60
Samenleven	64
AAN DE SLAG	74
Reacties	76
Voorbeeldinitiatieven	82
Volgende stappen	91
DANKWOORD	97
BRONNEN	98

WIJ

DENKEN

Voorwoord

MEE

De laatste maanden zien we iedere dag beelden van mensen die op de vlucht zijn. Horden mensen op een snelweg en families die fietsend de grens oversteken. Een jongetje eenzaam op een strand. Boze bewoners in een zaal, protestacties en burgemeesters in gesprek. Leaders die debatteren en kinderen samen in de klas. De onzekerheden die de komst van grote aantallen vluchtelingen met zich meebrengen, leiden tot vragen, meningen en emoties. Iedereen is op zoek naar antwoorden. Hoe gaan we met elkaar samenleven? Hoe voorkomen we onrust? Hoe zorgen we ervoor dat mensen werk kunnen vinden?

Ook kinderen en jongeren zijn heel erg geraakt door het vluchtelingenvraagstuk. Ze denken en praten erover. Ze zien de beelden en ondernemen op allerlei plekken acties. Ze zijn nieuwsgierig, en leven veel langer met de consequenties van beslissingen en handelingen van nu. Kinderen zijn gelijkwaardige medeburgers en hebben het volste recht om mee te denken.

Het vluchtelingenvraagstuk heeft vele aspecten en gezichten. Het gaat niet alleen over vandaag maar juist over de toekomst. Kinderen en jongeren denken anders dan volwassenen. Het is dus logisch om te luisteren naar wat ze vinden en – een cruciale stap die vaak wordt overgeslagen – er dan ook echt iets mee te doen. Hun inzichten zetten vaak aan tot nieuw denken. Bijvoorbeeld over wie er kan helpen bij taallessen, waar we leegstaande panden voor kunnen benutten, hoe mensen zich in een vreemd land meer thuis kunnen voelen en hoe verveling te voorkomen valt.

Dit onderzoek biedt kinderen en jongeren een podium om te vertellen wat ze voelen en vinden. 1305 kinderen en jongeren deden mee aan een landelijke enquête van Kidsweek en de Nationale Jeugdraad (NJR) en meer dan 95 leerlingen van verschillende scholen namen deel aan een diepteonderzoek. Het is de eerste keer dat kinderen en jongeren op deze schaal zijn gevraagd mee te denken over dit onderwerp.

Alle partners van dit initiatief hopen dat u de waarachtige blik van mensen die 'vrij, jong en fris denken', zoals kinderen het zelf noemen, serieus meeweegt wanneer u visies en oplossingen formuleert rondom maatschappelijke vraagstukken. Lang niet alle vragen hebben kant en klare antwoorden. Dat lukt noch volwassenen, noch de kinderen die de basis voor dit rapport legden. Het rapport is een katalysator voor anders denken, nieuwe oplossingen en een gezamenlijke toekomst.

Laurentien van Oranje
Oprichter
Missing Chapter Foundation

@MissingChapterF
#Wijdenkenmee
#Powersymposium

Kinderen van
Montessorischool
Leidschenveen in gesprek
met:

Gerard Bakker
Tanja Jadnanansing
Dorine Manson
Kim Putters

missing
chapter
foundation

Foto: Arie Kievit

Foto: Arie Kievit

28 januari 2016: Kinderen in dialoog met de directeuren van COA, SCP en VluchtelingenWerk Nederland en Tweede Kamerlid Tanja Jadnanansing

Mindmap: Steven Bouwens

DYNAMIEK

Mijn nadere kennismaking met de Missing Chapter Foundation vond plaats tijdens het power-symposium 'De winst van dialoog tussen generaties', op 28 januari 2016. Het was - als vader van twee inmiddels volwassen kinderen - een hernieuwde kennismaking met de prachtig ontwapenende vragen en ideeën van kinderen, in dit geval over de relatie tussen vluchtelingen en Nederlanders. Ook tijdens dit symposium was de grondhouding van de deelnemende kinderen: 'minder ik en meer wij'. Altijd weer heel inspirerend voor mij om te ervaren.

Wij kunnen als volwassenen, of je nu bestuurder bent van een organisatie of niet, altijd van kinderen leren. Ik weet nog dat ik aan de kinderen tijdens het symposium vroeg hoe zij met mensen om zouden gaan die boos zijn op het COA omdat er een asielzoekerscentrum komt. De les zat niet zozeer in de mooie voorgestelde oplossingen ('laat mensen met elkaar praten', 'ga met elkaar eten', 'draai het eens om en zie jezelf als vluchteling'), maar eigenlijk gewoon in de eerlijke onschuld vanwaaruit de kinderen met hun voorstellen kwamen. Ik zie dit ook terug in het onderzoek Wij Denken Mee. Er is geen schroom bij kinderen om vluchtelingen of een azc op te zoeken om met eigen ogen te willen zien waar het om gaat.

“Daar kunnen heel wat volwassenen iets van leren!”

De uitkomsten van het onderzoek doen mij vooral ook weer even relativëren. Kinderen reageren primair en vanuit het hart en dat is toch een ander perspectief dan de reacties in het maatschappelijke debat, zonder overigens daarover te oordelen.

Het levert niet alleen heel positieve geluiden op. In de uitkomsten staan bijvoorbeeld tevens percentages over jongeren die bang zijn dat er teveel vluchtelingen komen of zelfs dat ze gevluchte jongeren niet hoeven te leren kennen. Kritische noten dus ook. Des te meer waard is dan bijvoorbeeld de uitkomst dat 58% iets voor een gevlucht gezin wil betekenen als ze in hun straat of buurt komen wonen.

Bij het COA vangen we gezinnen en volwassenen op, maar ook alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Een voorwaarde voor de opvang van amv is het hebben van een jongerenraad. Jongeren moeten kunnen meepraten over hun opvang. Voor de andere locaties met kinderen probeert Stichting de Vrolijkheid jongerenraden te regelen. Enkele locaties hebben zo'n raad. Met de hoge instroom en de snelle uitbreiding van het COA schiet het er wat bij in, maar de intentie is er: jongeren praten mee op onze locaties.

Ik denk weer terug aan het symposium. En dan vooral aan de slotopmerking van een van de kinderen: 'Ik zou een vluchteling weleens willen vragen: 'wanneer komt het moment dat je jezelf geen vluchteling meer voelt? Na een jaar?'. Een hele wijze vraag, en tegelijk ontwapenend. Overigens net zoals de verhalen die ik las in het prachtige boek 'Nog lang en gelukkig'. Mooie verhalen en geweldige voorbeelden van bestuurders van onder andere multinationals! Mensen op belangrijke plekken die ook eens door de bril van een kind kijken. Nog eenmaal het symposium: ik vroeg mij toen na afloop af hoe het zou zijn als er informatieavonden over de komst van een azc alleen door kinderen zouden worden gehouden. Nu zijn dat altijd volwassenen. Misschien mist er wel een hoofdstuk: kinderen! Het zou een heel andere dynamiek opleveren!

Gerard Bakker

Voorzitter van het bestuur
Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

‘WAT HEB JE NODIG OM JEZELF TE MOGEN ZIJN EN BLIJVEN?’

Op ruim 200 Nederlandse scholen in het buitenland volgen ruim 15.000 Nederlandse kinderen naast hun lokale of internationale scholing aanvullende Nederlandse taal- en cultuurlessen. Veel van deze leerlingen keren op een zeker moment terug naar Nederland, een land waar sommigen van hen zelfs nog nooit gewoond hebben. Uit onderzoek blijkt dat, hoewel zij een Nederlandse naam hebben, Nederlands spreken en de cultuur begrijpen en instromen op het juiste onderwijsniveau, zij met name op sociaal-emotioneel vlak aanpassingsproblemen ervaren bij hun terugkeer naar Nederland.

Vergeleken met de situatie van de kinderen waar het in dit rapport om gaat zijn onze leerlingen uiteraard enorm bevoorrecht. Toch is NOB van mening dat de uitkomsten van dit rapport zeker ook voeding kunnen zijn voor ons beleid. Interessant voor NOB in dit onderzoek is of de kinderen ook na hebben gedacht over de rol van taal. NOB gelooft namelijk dat het mogen spreken en blijven leren van je moedertaal, naast een verrijking van je eigen culturele identiteit, van groot belang is voor het zelfvertrouwen waarmee je de wereld en de toekomst tegemoet treedt. Bovendien opent je moedertaal de deuren naar andere talen en culturen.

Het onderzoek Wij Denken Mee is van groot belang voor het Nederlands onderwijs.

“Wat hebben deze kinderen na alles wat zij hebben meegemaakt nodig om zichzelf te mogen zijn en blijven? Wie kunnen daar een beter antwoord op geven dan kinderen”

Wat hebben deze kinderen na alles wij hebben meegemaakt nodig om zichzelf te mogen zijn en blijven? Wie kunnen daar een beter antwoord op geven dan kinderen, die zich nog zo gemakkelijk en zonder oordeel kunnen verplaatsen in een ander.

Dr. Karen Peters

Directeur

Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland

'KINDEREN EN VOLWASSEN THEMA'S'

Sinds de zomer van 2015 worden bijna alle kinderen in Nederland regelmatig geconfronteerd met het vluchtelingenvraagstuk, via bijvoorbeeld het Jeugdjournaal. Het Humanity House in Den Haag biedt leerlingen vanaf 10 jaar een ervaringsreis waarin zij zelf ondervinden hoe het is om op de vlucht te moeten. Op deze wijze maken we ingewikkelde thema's invoelbaar en bespreekbaar voor kinderen. In nagesprekken krijgen zij veel ruimte om hun eigen ervaringen en gedachten te delen. Tijdens en vooral na de ervaringsreis laten ze hun stem horen!

“Jonge mensen zijn onbevangen, durven veel te zeggen en willen ook graag meedenken over zware ‘volwassen’ thema’s.”

We merken dat ze zich enorm betrokken voelen bij dit onderwerp en graag iets voor vluchtelingen willen betekenen. Door Wij Denken Mee kunnen ze veel dieper in het onderwerp duiken en het onderzoek biedt hen de mogelijkheid om hun stem te laten horen. Wat ons betreft is het enorm belangrijk om deze ‘wereldburgers van de toekomst’ de ruimte te geven om zich een mening te vormen en om hun creatieve – en vaak verrassende! – kijk op de wereldwijde vraagstukken van deze tijd te formuleren.

We nodigen iedereen, van jong tot oud, uit om in de huid van een vluchteling te kruipen en de ervaringsreis in het Humanity House te beleven.

Lisette Mattaar
Directeur
Humanity House

‘MEEDENKEN? NATUURLIJK!’

Bij Kidsweek vinden we het niet meer dan logisch: kinderen laten meedenken. Meedenklezers noemen we de groep van ruim honderd Kidsweek-lezers die we regelmatig bij elkaar roepen. Op deze bijeenkomsten toetst de redactie nieuwe plannen, vertellen de lezers wat ze van de krant én site vinden en krijgen ze alle ruimte om hun eigen ideeën te spuien. Een pittige klus om te organiseren, maar heel waardevol. Het geeft de redactie elke keer een enorme boost en je hebt meteen weer heel scherp in beeld voor wie je schrijft. We waren daarom ook erg blij met het initiatief van Missing Chapter Foundation om kinderen te betrekken bij het vluchtelingenvraagstuk. Via interviews, lezerspost en verhalen van scholen die met onze krant werken, weten we dat het een onderwerp is dat lezers bezighoudt.

In Kidsweek hebben we vele pagina's gewijd aan Syrië en Griekse stranden vol vluchtelingen. Want hoe ingewikkeld het nieuws soms ook is, wij zijn ervan overtuigd dat elk onderwerp helder uit te leggen en begrijpelijk te maken is voor kinderen. Zodra je dat doet, merk je meteen dat ze over alles een eigen mening hebben en vaak ook verrassende inzichten. Als je er maar naar vraagt. En dat is nu gebeurd met dit onderzoek.

“Een prachtstart die hopelijk tot meer mooie projecten leidt waarbij kinderen serieus worden genomen.”

Net zo lang totdat het voor iedereen niet meer dan normaal is om ook de denkkracht van kinderen in te zetten bij onderwerpen waar zij net zo hard mee te maken hebben.

Jacqueline Ancona
Redactiecoördinator
Kidsweek

‘ZULLEN WE VRIENDJES ZIJN?’

Een vraag die kinderen elkaar regelmatig recht vanuit het hart stellen. Een vraag ook die ik een volwassene nog nooit over z'n lippen heb zien krijgen.

“Kinderen kijken anders naar de wereld dan volwassenen. Positief, creatief, onbevangen.”

Ze zien andere dingen en ze hebben dus ook andere visies en oplossingen. Als Kindercorrespondent ervaar ik dit bijna dagelijks en ik gun alle volwassenen dit inzicht. Vorig jaar sprak ik een jongen in Italië die in z'n eentje vanuit Ivoorkust naar Europa was gereisd. Lopend, achterop vrachtwagens en met veel te veel mensen op een bootje. 'Als jongeren uit Amerika naar Europa komen omdat ze willen studeren, zijn het studenten. Zij mogen met het vliegtuig Europa in. Omdat ik uit Ivoorkust kom, moet ik met de boot en ben ik geen student maar vluchteling en gelukszoeker.' Na een diepe zucht: 'Volwassenen bedenken belachelijke regels. Dat zouden kinderen nooit doen.'

Als we allemaal wat vaker naar kinderen zouden luisteren, weet ik zeker dat de wereld minder ingewikkeld wordt. Daarom zijn een onderzoek en rapport als dit zo ongelooflijk belangrijk. Luister naar de kinderen is de boodschap, laat ze hun verhaal vertellen, neem kinderen serieus en leer van ze. Zoals een Syrisch meisje op haar eerste dag op een basisschool in Zevenaar in vloeiend Nederlands tegen een klasgenootje zei: 'Zullen we vriendjes zijn?'

Tako Rietveld
De Kindercorrespondent

‘MEESTER, GAAN WE WEER WIJ DENKEN MEEËN?’

Deze uitspraak kwam geregeld voorbij in de wandelgangen van de school. Met een groep kinderen uit de bovenbouw kwamen we regelmatig bij elkaar en zijn we betrokken geweest bij het onderzoek Wij Denken Mee. We vinden het belangrijk om met kinderen in gesprek te gaan over actuele onderwerpen die ons bezighouden. Kinderen hebben vaak een andere kijk op het geheel. “Volwassenen denken zo ingewikkeld” is een uitspatting geweest tijdens een van de bijeenkomsten. Want met een opmerking als “Waarom maken we geen azc’s in de leegstaande (V&D) gebouwen?”, val ik ook even stil.

We probeerden tijdens het onderzoek de positieve kant te belichten en ons af te vragen wat mensen van Nederland moeten weten of wat ze kunnen doen als ze hier de grens over steken. “Laat oude vluchtelingen een boek schrijven zodat de nieuwe weten wat ze moeten doen!”. Volgens mij zit hierin een belangrijke boodschap verscholen: praat en luister met en naar elkaar.

We zijn dit onderzoek ingestapt zonder dat we wisten waar het naar toe zou leiden. Laat staan waar het zou eindigen.

**“Wat mij duidelijk is, is dat we in gesprek met elkaar -
buurman, vluchteling of kind - verder komen.”**

Aron Merkus
Leerkracht
Montessorischool Leidschenveen

'MEESTER, DIT IS ÉCHT LEREN'

Tijdens het project Wij Denken Mee hebben kinderen een stevige verbinding gelegd met de buitenwereld. De vanzelfsprekendheid waarmee kinderen dilemma's bespraken, uitdiepten en oplossingen bedachten is buitengewoon en raakt aan de kern van onderwijs en opvoeding. De onderzoekende manier van leren deed een groot appèl op de maatschappelijke betrokkenheid van kinderen.

“Op het moment dat je kinderen niet louter leiding geeft maar juist ruimte en verantwoordelijkheid en zij oprecht die noodzaak voelen, kunnen ze het niet voor zichzelf houden en werkt het enthousiasme aanstekelijk.”

Een aantal kinderen heeft tijdens het onderzoek zelfstandig contact gezocht met een school met nieuwkomers om interviews af te nemen, andere kinderen hebben zelfstandig contact gezocht met het COA om feiten op te vragen over asielvragen. Eén jongen zei op een bepaald moment in het onderzoek tegen mij: “Meester, dit is écht leren”. Deze jongen sloeg wat mij betreft de spijker op de kop. Het gaat in een bijzonder project als dit niet om een bepaald vak, lesarrangement of leerdomein, maar het overstijgt iedere vorm van categorisering of formulering van eindtermen.

Gedurende het project zijn veel mensen aangehaakt, ook binnen de school. Iedere teamvergadering deed iemand verslag van de laatste ontwikkelingen en dit zorgde ook bij het team voor een golf van betrokkenheid.

Maarten Stuifbergen
Leerkracht
Montessorischool Leidschenveen

De Vredesboom van Montessorischool Leidschenveen.
Wat valt op aan de manier waarop er nu over vluchtelingen wordt gesproken?

‘EEN DIVERSITEIT AAN IDEEËN MAAKT ONS ALLEN WIJZER’

Massamigratie is een maatschappelijk vraagstuk wat ons al heel lang bezig houdt. Er is veel onderzoek naar gedaan en er zijn talloze beleidsstukken geschreven. Echter, er is een groep die hierover ook nog gedachten heeft, namelijk kinderen en jongeren.

“Kinderen zijn, zeker als ze nog heel klein zijn, zich natuurlijk niet heel erg bewust van de situatie”. Dat zei premier Mark Rutte tijdens zijn bezoek aan een vluchtelingenkamp in Libanon. Ik vond deze uitspraak exemplarisch omdat het weergeeft dat kinderen en jongeren een hele andere belevingswereld hebben dan volwassenen. Iets dat ik zie als een kracht, immers een diversiteit aan ideeën maakt ons allen wijzer. In onze zoektocht naar antwoorden op maatschappelijke vraagstukken kunnen kinderen en jongeren daardoor ongebruikelijke perspectieven schetsen en onbegrensde gedachten inbrengen. Dit kan van toegevoegde waarde zijn in de manier waarop wij over massamigratie nadenken.

“Tijdens het proces van het onderzoek Wij Denken Mee werd al snel duidelijk dat het doel van dit initiatief weerklink vond bij veel verschillende organisaties, ook organisaties die zich niet hoofdzakelijk met massamigratie bezighouden.”

Dit motiveerde enorm en het liet zien dat waar we mee bezig zijn er echt toe doet en gewaardeerd wordt. Er heerst een toenemende nieuwsgierigheid naar de methodes die de Missing Chapter Foundation gebruikt om maatschappelijke thema's te belichten, iets dat ik met een warm hart toejuich. Ik ben blij dat het NJR Panel een significante bijdrage heeft kunnen leveren aan het onderzoek Wij Denken Mee en ik hoop dat de uitkomsten het publieke debat over massamigratie positief zullen beïnvloeden.

Michiel Steegers

Bestuurslid Onderwijs, Sociale zaken en Jeugdbeleid – vicevoorzitter
Nationale Jeugdraad

‘NIET ALLEEN DENKEN, DISCUSSIËREN EN AGENDEREN, MAAR OOK DOEN’

Ieder kind en elke jongere heeft het recht om zijn mening te geven, mee te praten én mee te beslissen over belangrijke onderwerpen staat in het VN Kinderrechtenverdrag. Het vluchtelingenvraagstuk is één van de grootste maatschappelijke en politieke vraagstukken van dit moment en daarom zou het eigenlijk een vanzelfsprekendheid moeten zijn dat kinderen en jongeren bij dit belangrijke vraagstuk een stem krijgen. Toch gebeurt dit in de praktijk maar zelden: we praten vooral over kinderen en jongeren in plaats van met. De Missing Chapter Foundation neemt de stem van kinderen en jongeren serieus en geeft hen een podium, Wij denken Mee is daar een geweldig voorbeeld van. Juist de open en eerlijke, soms nog onbevongen, vragen van kinderen en jongeren zorgen voor een andere dynamiek en leiden tot andere, zeer verrassende oplossingsrichtingen.

De Nieuwspoor Foundation wil het netwerk en de kennis van Poorters - politici, journalisten, lobbyisten, ambtenaren, ondernemers, studenten en NGO's - samenbrengen, verbinden en inzetten om een aanjagersfunctie te kunnen vervullen in de maatschappij. Niet alleen denken, discussiëren en agenderen, maar ook doen. Wij geloven in de kracht van verandering door verbinding en willen samen met deze aanjagers een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke relevante thema's. Nieuwspoor Foundation ondersteunt het meedenken van de kinderen met de belangrijke maatschappelijke vraagstukken van onze tijd dan ook zeer.

“Wat ons betreft smaakt de samenwerking met jongeren en kinderen naar meer. Daar kan de politiek nog veel van leren!”

Renate Elling en Maarten van Hasselt
Bestuur
Nieuwspoor Foundation

‘WAAROM MOEILIJK DOEN ALS HET SAMEN KAN’

Sinds 2014 betrekken wij op school de kinderen bij actuele vraagstukken, zoals bijvoorbeeld het inrichten van het schoolplein, de dialoog rondom Zwarte Piet, als ook het vluchtelingenvraagstuk. In het begin merkten we dat de kinderen vooral dachten vanuit de mediabeeldvorming. Ze moesten als het ware leren loslaten om tot de diepere laag in zichzelf te komen. Wat opviel was dat die diepere laag vol zat met opties en oplossingen.

“Kinderen kijken anders en denken vanuit mogelijkheden, waarin verbinding een centrale rol speelt.”

Ze verbinden vanuit hun “zijn”, hoofd en hart. Zo vroegen ze in het kader van de vluchtelingenproblematiek: “Heeft u de kinderen die u helpt wel eens na een jaar gevraagd of al dat wat u ze gegeven heeft ook gewenst was? “Hadden zij op dat moment liever wat anders gehad willen hebben?” “Wat dan wel?”

Deze onderzoekende houding zorgt voor een verbreding van eigen denkbeeld en perspectief zowel van volwassenen als kind. Ook resulteert het in het steeds actiever en ondernemend denken van de kinderen.

In mijn functie voelt het als een groot voorrecht dat ik mag samenwerken met kinderen. Het is zaak om leden van een nieuwe generatie, die altijd vanuit een ander perspectief denken in vergelijking met de vorige, te erkennen. Ze te laten ervaren wat gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Als we de kinderen niet zien staan betekent dat in wezen dat ze niet bestaan... Kinderen serieus nemen stimuleert tot actief burgerschap en leidt tot een wezenlijke vorm van gemeenschapszin.

BartJan Commissaris

Directeur

Basisschool Polsstok Amsterdam Zuidoost

Stichting Bijzonderwijs

‘DE TOEKOMST IS VAN DE KINDEREN’

In een wereld waarin de toekomst van de kinderen is en waarin wij als basisschool Polsstok een belangrijke rol vervullen in de ontwikkeling van burgerschap, is het geven van een stem aan de kinderen bij het kunnen oplossen van wereldproblematiek passend bij de visie en missie van onze school.

Tijdens de uitvoering van het onderzoek binnen groep 8 zagen wij een omslag in het denken van de leerlingen. Waar deze beelden eerst waren gevoed door angst, ingegeven vanuit de volwassen wereld, kon er tijdens het proces ruimte worden gemaakt voor het denken in oplossingen en het verplaatsen in de situatie van een vluchteling.

“Oplossingen die bedacht werden, gingen van macro- naar microniveau.”

De gekozen oplossingen stonden uiteindelijk nabij, omdat in de leefwereld van de kinderen in Amsterdam Zuidoost een crisisopvang was geplaatst, waar ook kinderen en moeders deel van uit maakten en het heel tastbaar voor hen werd.

De leerlingen wilden met name ‘leuke activiteiten’ organiseren, zodat de vluchtelingenkinderen ook weer even kind zouden kunnen zijn. Activiteiten als samen sporten en elkaar ontmoeten. Helaas bleek het realiseren van deze activiteiten een onmogelijke klus in de tijd die wij op dat moment beschikbaar hadden. Een onmogelijkheid die werd ervaren vanuit de afwerende houding van de volwassenen die in direct contact stonden met de vluchtelingenkinderen. Voor de leerlingen was dit een grote teleurstelling, echter werd hun enthousiasme er niet minder om.

In dit proces werden de leerlingen in eerste instantie blij verrast door het feit dat hen door volwassenen werd gevraagd mee te denken, omdat het ook hun wereld is. Het waren echter volwassenen die het tot nu toe niet mogelijk hebben gemaakt het tot een werkelijkheid te maken.

Onze vraag is dan ook een ingang te realiseren, zodat onze kinderen ook daadwerkelijk van betekenis kunnen zijn.

De leerlingen van groep 8A
Diana Riechelman
Nicolette Schröder

Basisschool Polsstok Amsterdam Zuidoost

‘KIJKEN DOOR DE OGEN VAN KINDEREN’

Het onderzoek Wij Denken Mee van de Missing Chapter Foundation biedt een ander perspectief op het vluchtelingenvraagstuk. Scouting vindt het belangrijk om de mening van kinderen en jongeren te betrekken bij besluitvorming, omdat de toekomst waarover het besluit genomen gaat worden, hun toekomst is. Kinderen en jongeren denken op een onbevangen manier, zonder beperkingen en tegenwerpingen, waardoor ze tot verrassende en verfrissende conclusies komen.

“Dat driekwart van de kinderen vindt dat ze iets van vluchtelingen kunnen leren, is iets waar veel volwassenen misschien nog nooit over hadden nagedacht.”

Kinderen geven bovendien aan dat ze vluchtelingen ook iets willen leren en dat is waar Scouting voor staat, dat kinderen leren door doen. In dit onderzoek doen kinderen duidelijke aanbevelingen met betrekking tot het vluchtelingenvraagstuk. Ze geven aan te begrijpen dat mensen vluchten uit een land waar het niet veilig is en zijn bereid iets voor vluchtelingen te betekenen, vooral wanneer die bij hen in de buurt komen wonen. Dat zien we bij Scouting terug; veel scouts willen iets betekenen voor vluchtelingen in hun omgeving en doen dat op allerlei manieren.

Scouts leren van jongs af aan om verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving en om een eigen mening te vormen en die uit te dragen. We zijn dan ook blij dat de Missing Chapter Foundation jongeren om hun mening heeft gevraagd. Kinderen zien geen vluchtelingenkinderen, alleen maar kinderen, waarmee ze kunnen spelen en plezier maken. Laten we vaker door de ogen van kinderen kijken.

Fedde Boersma
Directeur
Scouting Nederland

‘OOK HET GELUID VAN KINDEREN IN NEDERLAND MOET WORDEN GEHOORD’

In het onderzoek Wij Denken Mee staan zowel kinderen als vluchtelingen centraal. De Sociaal-Economische Raad (SER) is zeer blij met dit onderzoek en vindt het belangrijk dat niet alleen volwassenen hun mening over het vluchtelingenvraagstuk kunnen geven. Ook het geluid van kinderen en jongeren in Nederland moet worden gehoord.

Wat het onderzoek laat zien is dat kinderen zich erg verbonden voelen met de problemen van vluchtelingen. Ook zijn veel kinderen oprecht geïnteresseerd in het persoonlijke verhaal van vluchtelingen. Wat verder opvalt is hoe groot de bereidheid is van veel kinderen om samen iets leuks met vluchtelingen te doen. Al deze uitkomsten bieden hoop voor de toekomst.

“De vele kinderen die in dit onderzoek aan het woord komen, laten zien dat vluchtelingen ook in de toekomst een plaats verdienen in de Nederlandse samenleving.”

Daarom hoopt de SER dat heel veel volwassenen in dit land de onderzoeksresultaten tot zich zullen nemen.

Mariëtte Hamer
Voorzitter
Sociaal-Economische Raad

'KINDEREN ZIEN KANSEN'

Veel Nederlanders voelen zich onzeker. De meeste mensen hebben het in onze welvaartsstaat heel erg goed, maar de vraag is of dat zo blijft en er is een groep die structureel achterblijft. Mensen hebben veel vragen over onze internationale veiligheid, over de toekomst van onze verzorgingsstaat en over het perspectief voor onze jeugd. Wetenschappers, beleidsmakers en politici buigen zich erover en de verkiezingen van 2017 zullen in dit teken staan. Te vaak wordt er daarbij over jongeren en niet met jongeren gesproken, terwijl zij een frisse, verrassende en vaak creatieve blik op zowel de problemen als oplossingen hebben.

Als het over vluchtelingen en migratie gaat komt veel samen, van de opvang tot veiligheid, van gezondheid tot onderwijs, van werk tot wonen. Als Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) volgen we hoe het met de vluchtelingen gaat en ook hoe de ontvangende samenleving dat ervaart. We zien dat vragen en problemen soms over elkaar heen buitelen. Juist dan is het belangrijk om ze te ontrafelen. Dat is de taak van onderzoekers, zoals bij het SCP, maar kinderen brengen daarbij vaak een nieuwe blik in.

Het idee dat nieuwkomers niet alleen problemen met zich meebrengen, maar ook kunnen bijdragen aan onze samenleving is daarvan een voorbeeld.

Kinderen zetten aan tot nadenken, zoals door het stellen van de vraag wanneer je eigenlijk geen vluchteling meer bent of hoeft te voelen.

De Missing Chapter Foundation is in staat gebleken om kinderen met elkaar en met volwassenen in gesprek te laten gaan over deze hele ingewikkelde vraagstukken die in onze samenleving voor onzekerheid zorgen. Daarmee levert deze publicatie een bijdrage aan het begrijpen van de wereld waarin we vandaag de dag leven. Het helpt ons richting geven, problemen te kantelen en oplossingen te zoeken.

Ik ben blij dat we hier vanuit het SCP een bijdrage aan hebben mogen leveren. Het is uniek als op deze manier generaties worden verbonden en dat er daardoor wordt gewerkt aan een gezamenlijk toekomstbeeld.

Kim Putters

Directeur

Sociaal en Cultureel Planbureau

'DROMEN VAN DINGEN DIE VANZELFSPREKEND ZIJN'

De kinderen op onze school zijn allemaal gevlucht uit hun vertrouwde omgeving. Vele hebben een lange reis afgelegd en missen nu nog hun ouders of andere familieleden. Het leven in een asielzoekerscentrum is zwaar. Er zijn veel mensen bij elkaar, eten waaraan ze niet gewend zijn en geen eigen plek om even tot rust te komen of alleen te spelen. Toch zien wij bij de kinderen enorme veerkracht.

Waar veel volwassenen de moed laten zakken hebben de kinderen de energie en motivatie om er iets goeds van te maken in Nederland.

Op school kunnen de kinderen tot rust komen. Als de deuren 's morgens opengaan zien we vaak lachende gezichten. Naast het leren van Nederlands, rekenen en andere belangrijke vakken kunnen ze ook gewoon kind zijn. Want ondanks de achtergrond worden deze kinderen ook blij van spelletjes doen, zingen, tekenen en schilderen, lekker voetballen op het plein en met feestdagen slingers en ballonnen.

De kinderen van de Regenboog hebben geen grote wensen voor de toekomst. Het enige wat veel kinderen willen is een huis voor hun en de familie. Gewone rijtjeshuizen in de buurt van de school vinden ze prachtig. Ook willen de kinderen naar school, Nederlands leren zodat ze met Nederlandse kinderen kunnen spelen. Deze kinderen dromen van dingen die voor veel Nederlanders vanzelfsprekend zijn. Dit zorgt ervoor dat wij als leerkrachten van de Regenboog ook weer even stilstaan bij de luxe en vrijheid die wij hebben in Nederland.

Het is goed dat de Missing Chapter Foundation met kinderen spreekt over deze problematiek en de menselijkheid van deze kinderen in beeld brengt. Er bestaat vooral bij volwassenen veel negativiteit over vluchtelingen en het is goed om kinderen zelf een mening te laten vormen op basis van ervaring in plaats van berichten in de media en op Facebook. Kinderen zijn de volgende generatie en wij hopen dat de tolerantie die nu ontstaat voor projecten als Wij Denken Mee ervoor zorgt dat de kinderen die wij op school hebben een mooie toekomst krijgen in ons mooie land.

Barbara Koster en Dominique Tromp

Team
AZC-school de Regenboog
Heerhugowaard

AANTALLEN EN FEITEN

OVER DIT HOOFDSTUK

Kinderen vinden het eerst best lastig om vluchtelingenvraagstukken te onderzoeken, mede vanwege de grote hoeveelheid en verscheidenheid van nieuwsberichten, meningen en cijfers, zowel over Nederland als over vluchtelingen. Het kwalitatieve onderzoek startte daarom met een brede verkenning van het onderwerp.

De kinderen wilden niet alleen naar onderwerpen kijken die direct over de vluchtelingen gingen, maar ook naar andere onderwerpen die in Nederland gebeuren en leven.

Zo vroegen ze zich af: 'wat weten we eigenlijk allemaal over Nederland?' 'Zijn er andere mensen die het ook moeilijk hebben?' 'En als opvang een probleem is, zijn er plekken over?' Deze brede nieuwsgierigheid bracht hen op uiteenlopende onderwerpen als eenzame ouderen en leegstaande gebouwen. Zo legden de kinderen verrassende verbanden tussen vraagstukken die ogenschijnlijk weinig met elkaar te maken hebben.

Dit deel van het rapport weerspiegelt het dynamische onderzoeksproces van de kinderen. Naast feiten over vluchtelingen omvat dit deel een aantal aansprekende infographics over onderwerpen die de kinderen relevanten vinden voor het onderzoek.

DEFINITIES

Bron: Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties (1951)

VLUCHTELINGEN zijn mensen die in hun thuisland gegronde vrees hebben voor vervolging. Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of seksuele voorkeur.

ASIELZOEKERS zijn mensen die de bescherming van een ander land inroepen. Ze vragen daarmee in dat land asiel- toelating als vluchteling - aan. Het land waar asiel wordt aangevraagd moet nagaan of de asielzoeker valt onder het Vluchtelingenverdrag. Dit gebeurt in de asielprocedure. In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over de asielaanvraag en of de asielzoeker erkend wordt als vluchteling.

STATUSHOUDERS zijn mensen die de asielprocedure hebben doorlopen en een verblijfsvergunning hebben gekregen. Sinds de invoering van de Vreemdelingenwet in 2001 zijn er twee soorten verblijfsvergunningen, voor bepaalde tijd en voor onbepaalde tijd. Na vijf jaar kunnen houders van een vergunning voor bepaalde tijd in aanmerking komen voor een vergunning voor onbepaalde tijd.

REDENEN VOOR RECHT OP ASIEL in Nederland zijn a) in het land van herkomst persoonlijk vervolging te vrezen vanwege bijvoorbeeld ras, godsdienst of politieke voorkeur b) in eigen land onmenselijke of vernederende behandeling te vrezen of ervaren c) in eigen land slachtoffer dreigen te worden van willekeurig geweld door een gewapend conflict d) als de partner, vader of moeder een verblijfs-vergunning in Nederland heeft gekregen.

GESCHIEDENIS

Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau

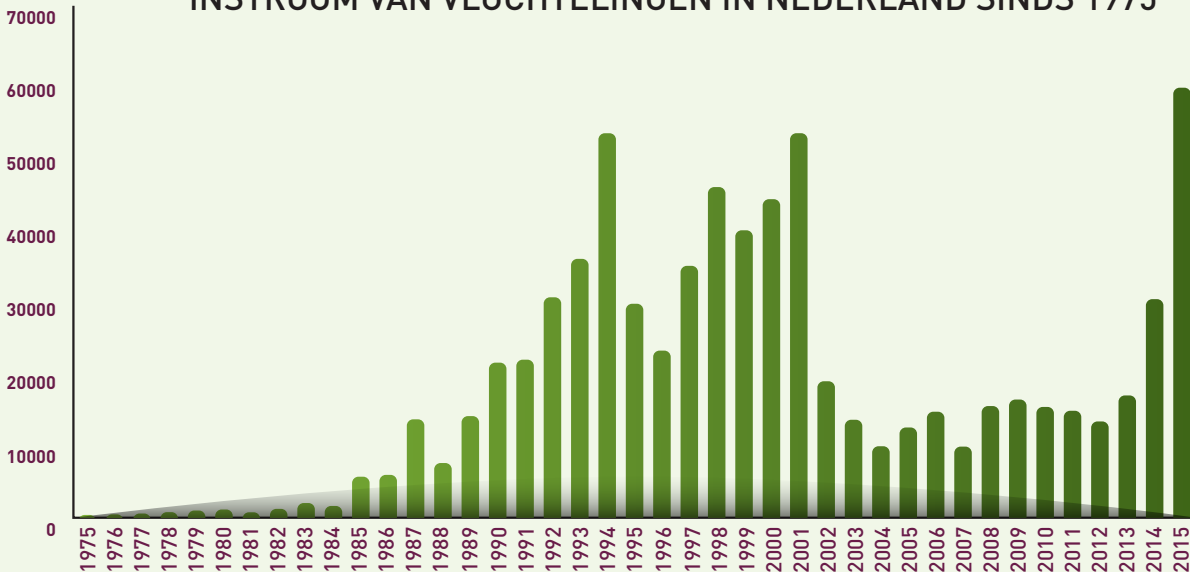
De toestroom van vluchtelingen naar Nederland is niet nieuw. Al decennialang komen zij naar ons land voor bescherming en onderdak. In Nederland woonden begin 2015 zo'n 200.000 tot 250.000 vluchtelingen. Veel daarvan zijn afkomstig uit landen als Afghanistan, Irak, Iran en Somalië. Een groot deel van deze vluchtelingen is in de jaren negentig naar Nederland gekomen.

Niet alle personen afkomstig uit deze landen zijn zelf ook daadwerkelijk gevlucht. Een (klein) deel is om andere redenen naar Nederland gekomen bijvoorbeeld voor studie, werk of familie. Daarnaast bestaat een deel van de groep ook uit de kinderen van migranten, zij worden ook wel de tweede generatie genoemd.

De omvang van de vluchtelingengroepen is – vooralsnog – betrekkelijk klein. Ter vergelijking; er zijn ongeveer 400.000 Turkse Nederlanders, 390.000 Marokkaanse Nederlanders en 350.000 Surinaamse Nederlanders (bron: CBS Statline).

Het aantal asielzoekers varieert sterk van tijd tot tijd. De fluctuaties zijn met name het gevolg van oorlogssituaties elders in de wereld. In de jaren negentig kwamen er substantiële aantallen asielzoekers naar Nederland uit het voormalig Joegoslavië, Afghanistan, Iran, Irak en Somalië. Na een periode van relatieve rust is sinds 2014 het aantal asielverzoeken opnieuw flink gestegen (vooral van personen uit Syrië en Eritrea).

INSTROOM VAN VLUCHTELINGEN IN NEDERLAND SINDS 1975

HET VERHAAL VAN ZINA EN JENNA

Bron: Save The Children

De zusjes Zina (12) en Jenna (7) zijn 2 jaar geleden uit Syrië gevlucht. Via Marokko zijn ze in Nederland terecht gekomen, waar ze ruim anderhalf jaar in Apeldoorn hebben gewoond. Nu wonen ze in Duitsland, waar ze asiel hebben gekregen. De meisjes spreken vloeiend Nederlands, want ze hebben ruim een jaar op school gezeten in Nederland. Zina vertelt: "We woonden in Damascus. Ons huis is zo vaak gebombardeerd. We hadden de laatste maanden zelden elektriciteit of water en op de markt was bijna geen voedsel meer te krijgen. Uiteindelijk zijn we gevlucht, want Jenna en ik konden niet meer naar school en we waren constant bang. Vooral Jenna had vaak nachtmerries. We praten nu liever niet meer over die periode en proberen de angst en de ellende te vergeten.

Onze tijd in Nederland was geweldig. We hoefden eindelijk niet meer bang te zijn en we konden weer naar school. Nederlandse kinderen in onze klas waren zo aardig voor ons. Ze legden ons uit wat Sinterklaas was en ze hebben ons leren fietsen. Dat konden we helemaal niet! Ze waren ook heel nieuwsgierig naar ons leven in Syrië.

We snappen dat het heel moeilijk is om je voor te stellen hoe het is om in oorlog te leven, maar we hebben het zo goed mogelijk uitgelegd."

Jenna vult aan: "Het allermooiste aan Nederland vond ik dat je daar de mogelijkheid hebt om te kiezen. In Syrië zijn geen keuzes mogelijk. We konden nooit buiten spelen, ons voedsel was altijd hetzelfde, we hadden geen elektriciteit dus konden geen TV kijken of onze telefoons opladen. De oorlog besliste over alles, wij waren machteloos. Nu hebben we wel weer keuzes. Je beseft je pas hoe belangrijk dat is als je het kwijt bent."

Noot van de redactie: namen en locaties zijn veranderd om hun identiteit te beschermen.

ASIELBELEID

Bron: Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

Een vreemdeling die in Nederland asiel aanvraagt, meldt zich bij een aanmeldcentrum (AC) van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Daarna vangt het COA de asielzoeker op in de centrale ontvangstlocatie (col) in Ter Apel in Groningen. Daar verricht de Vreemdelingenpolitie (AVIM) de registratie en het identiteitsonderzoek. De GGD voert er de verplichte tbc-controle uit. Na deze onderzoeken start een periode van rust en voorbereiding op de asielaanvraag van minimaal 6 dagen. De asielzoeker wordt hierin bijgestaan door VluchtelingenWerk Nederland en de Raad van Rechtsbijstand. Asielzoekers verblijven maximaal 4 dagen in de col.

IMMIGRATIE EN NATURALISATIEDIENST De asielzoeker verhuist vervolgens naar een procesopvanglocatie (pol), waar hij zich verder kan voorbereiden op de asielaanvraag. De asielaanvraag wordt behandeld door de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND). Een pol bevindt zich daarom altijd in de buurt van een vestiging van de IND. Asielzoekers verblijven maximaal 12 dagen in een pol.

PROCEDURE Het eerste deel van de asielprocedure is de Algemene Asielprocedure (AA). Na afloop hoort de asielzoeker van de IND of zijn asielaanvraag is ingewilligd, geweigerd of dat meer onderzoek nodig is. Vanwege de hoge instroom is sinds februari 2016 de wettelijke termijn waarop de IND een beslissing moet nemen over de aanvraag verruimd naar 15 maanden. Deze termijn kan indien nodig nog eens met 3 maanden worden verlengd. De asielzoeker verhuist dan van de pol naar een asielzoekerscentrum (azc). Hier gaat de volgende fase van de asielprocedure in.

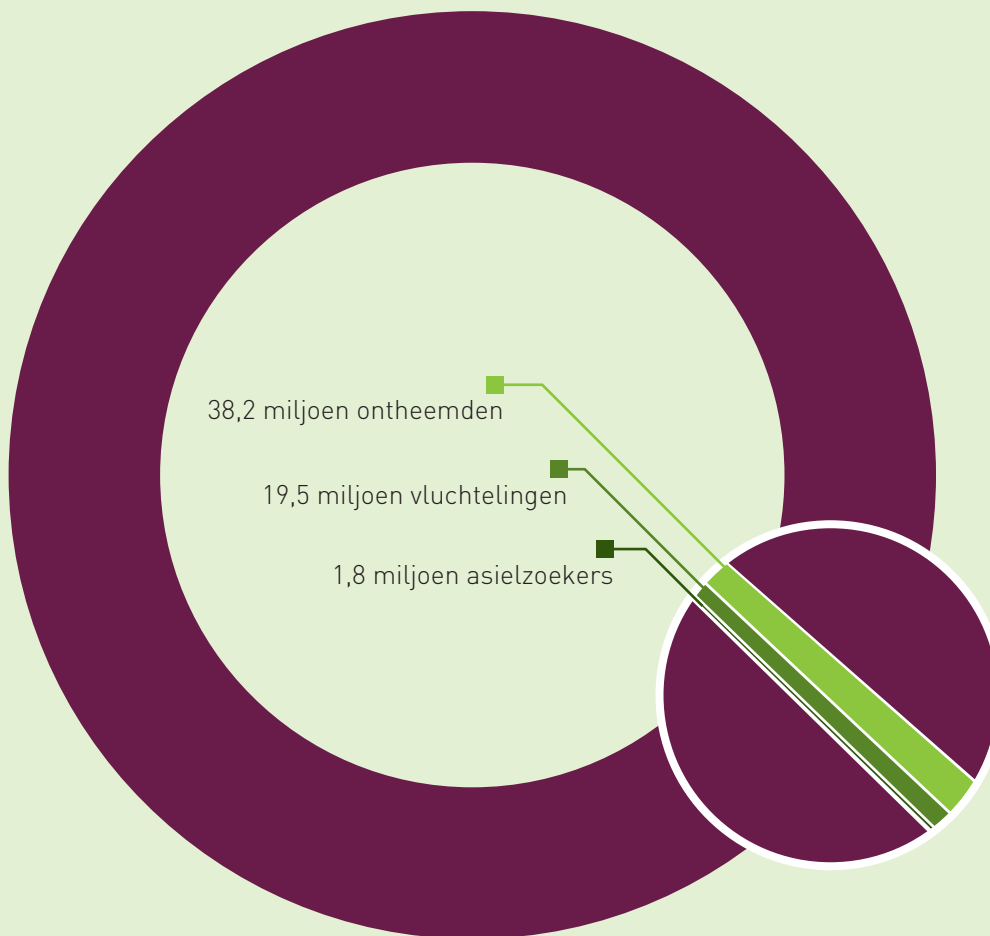
ASIELAANVRAAG IS INGEWILLIGD De asielzoeker heeft een verblijfsvergunning gekregen. Hij is nu 'vergunninghouder' of 'statushouder'. Het COA koppelt hem aan een gemeente in de regio van het azc. Hij meldt zich zo snel mogelijk, in ieder geval binnen 5 dagen nadat hij een verblijfsvergunning heeft gekregen, bij die gemeente voor zijn inschrijving in de Basisregistratie personen (BRP). De gemeente zorgt voor woonruimte. Tot die tijd woont de vergunninghouder op het azc.

VERLENGDE ASIELPROCEDURE (VA) De IND heeft meer tijd nodig om een beslissing te nemen op de asielaanvraag. De bewoner gaat de Verlengde Asielprocedure in. Tijdens deze procedure blijft hij op het azc.

ASIELAANVRAAG IS GEWEIGERD De asielzoeker heeft geen verblijfsvergunning gekregen. Hij heeft nu nog maximaal 4 weken recht op opvang in het azc. In deze tijd kan hij zijn vertrek uit Nederland voorbereiden. De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) ondersteunt hem hierbij. Na 4 weken moet hij het land te verlaten. Er zijn uitzonderingen op deze regel, bijvoorbeeld als de ex-asielzoeker om medische redenen niet kan reizen.

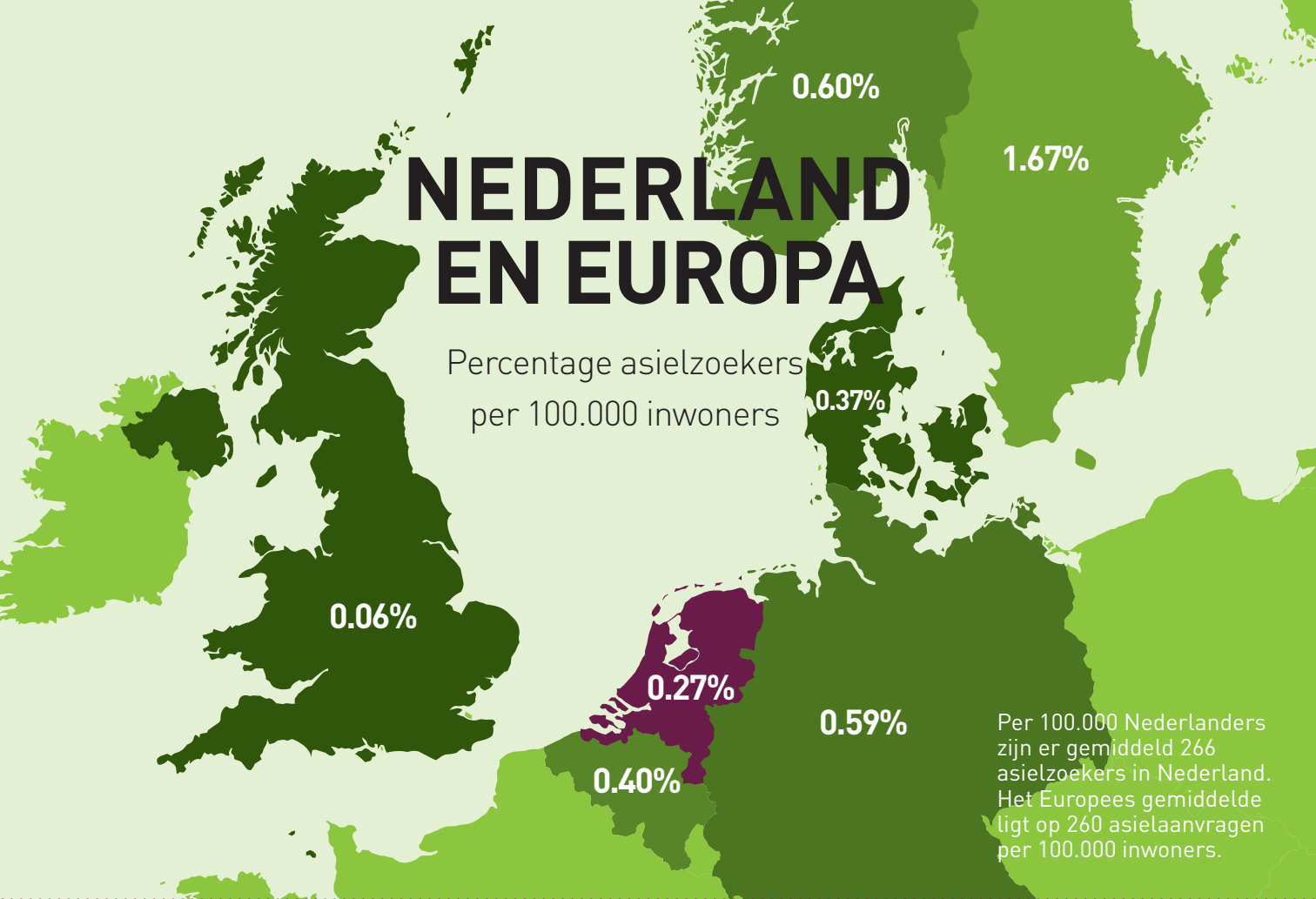
VLUCHTELINGENSTROMEN

VAN DE 7.39 MILJARD
WERELDBURGERS ZIJN BIJNA
60 MILJOEN MENSEN OP DE VLUCHT

NEDERLAND EN EUROPA

Percentage asielzoekers per 100.000 inwoners

Per 100.000 Nederlanders zijn er gemiddeld 266 asielzoekers in Nederland. Het Europees gemiddelde ligt op 260 asielaanvragen per 100.000 inwoners.

ASIELZOEKERS IN 2015 IN NEDERLAND

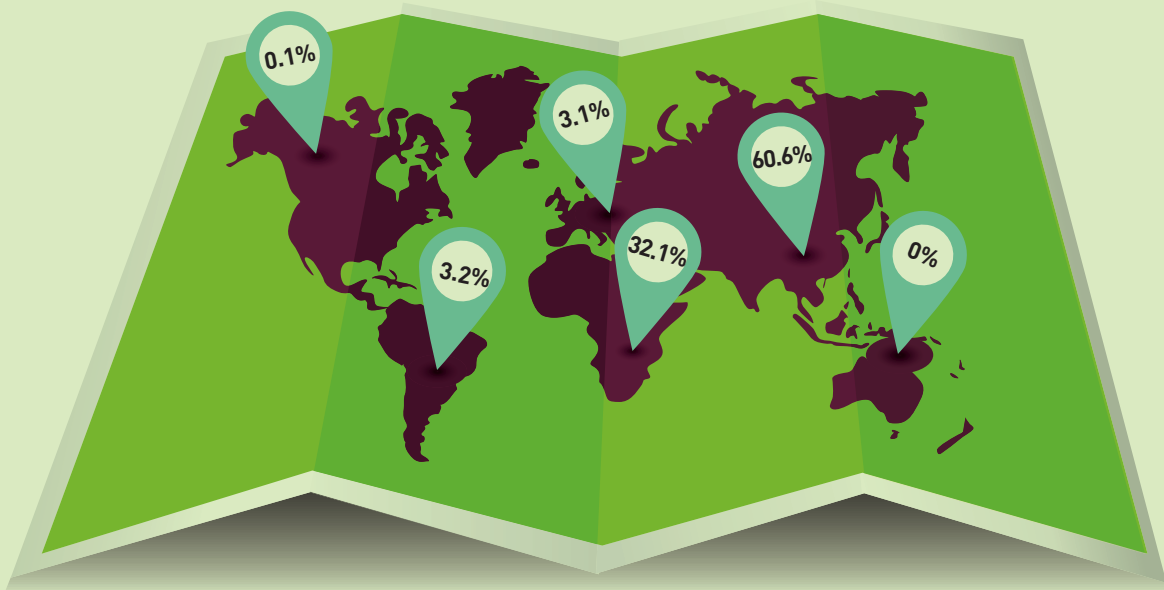
Samenstelling

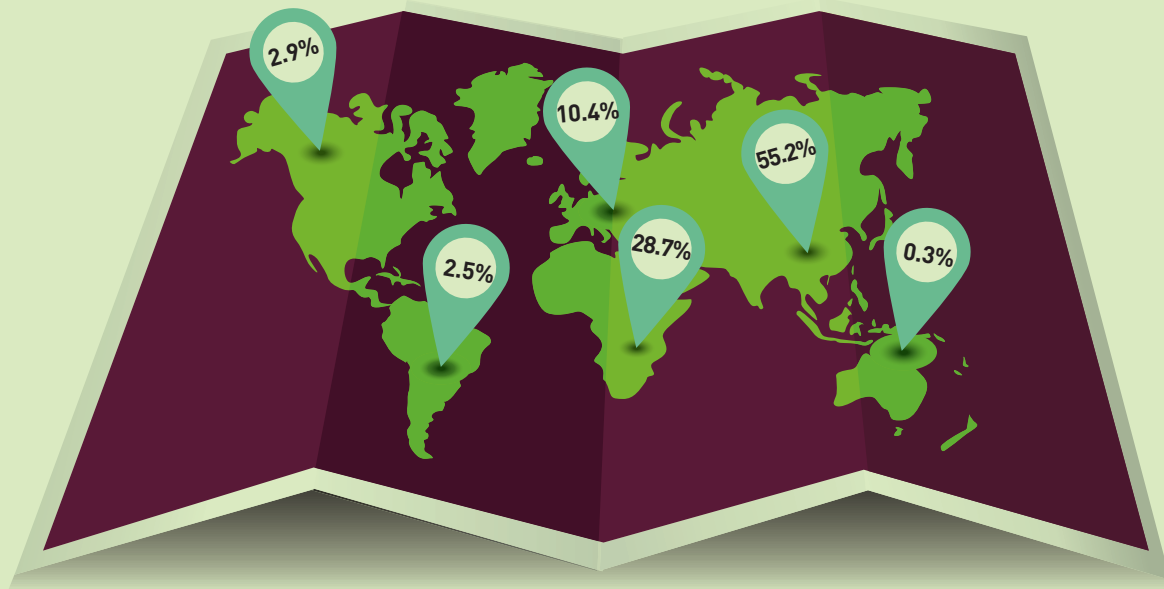
Man, vrouw of kind

HERKOMST VAN HET TOTALE AANTAL VLUCHTELINGEN PER WERELDDEEL

OPVANG VAN HET TOTALE AANTAL VLUCHTELINGEN PER WERELDDEEL

GEVOELENS IN NEDERLAND

60%

van de Nederlanders
overschat het aantal
asielaanvragen

49%

verwacht enige
tot ernstige
overlast van
een AZC

13%

vindt dat Nederland
meer vluchtelingen kan
opnemen en is boos over
de ongestvrije houding
van Nederland

15%

ervaart overlast
wanneer een AZC
zich binnen 500m
van de woonomgeving
bevindt

65%

vindt het een morele
plicht om asielzoekers
fatsoenlijk op
te vangen

Wat doen Nederlanders voor vluchtelingen?

3%

doet iets voor een
asielzoeker

17%

is bereid iets te
doen voor een
asielzoeker zijn

28%

is bereid onder
voorwaarden iets
te doen voor een
asielzoeker

54%

doet niets of
weet het niet

ANDERE MAATSCHAPPELIJKE ONDERWERPEN

Als natuurlijke systeemdenkers denken kinderen vanuit verbinding en vanuit de mens. Sommige vraagstukken lijken op het eerste oog niets met vluchtelingen te maken hebben. Denk bijvoorbeeld aan de leegstand van gebouwen, de toenemende eenzaamheid onder ouderen en de wens om meer ondernemerschap te stimuleren in Nederland. Toch kan in de verbinding van deze onderwerpen een kans of oplossing verscholen liggen. Welke combinaties zijn er te maken tussen deze onderwerpen om tot verrassende oplossingen te komen?

EENZAAMHEID ONDER OUDEREN

1 op de 5 Nederlanders is ouder dan 65 jaar

Eenzaamheid boven de 65 jaar

40%
van de 50+ers voelt
zich eenzaam

10.000
ouderen die verblijven
in een zorginstelling,
krijgen bijna nooit bezoek

LEEGSTAND

17%

van de kantoren staat leeg

5.5%

van de huizen staat leeg
(dat zijn 408.013 woningen)

50.000.000 m²

vloeroppervlakte staat in totaal leeg

Dit is gelijk aan een gebied
zo groot als Ameland

WERKGELEGENHEID EN ONDERNEMERSCHAP

132.000 openstaande vacatures

54%
ICT'ers
bestuur/overheid

46%
ICT'ers
informatie/
communicatie

34%
ICT'ers
financieel

33%
Technicus
industrie

25%
Specialistische
dienstverlening

In 2016 is er een tekort van ten minste **155.000** technici

Foto: MCF

AANBEVELINGEN

OVER DIT HOOFDSTUK

De kinderen en jongeren delen aanbevelingen voor vragen die leven in de samenleving:

1. Gevoel
2. Informatie
3. Kansen
4. Risico's
5. Samenleven

Kwalitatieve onderzoek

Dit onderzoek door kinderen is gebaseerd op een aantal uitgangspunten:

Open onderzoek

De kinderen kregen een heldere vraag maar zijn vrij gelaten in hun onderzoek. De kinderen werden op weg geholpen door hun leerkrachten.

Brede blik

Kinderen werden gestimuleerd om de perspectieven van anderen te onderzoeken, individueel en via groepswork in de klas. Vanuit de klas als veilige leerplek, kregen de kinderen opdrachten mee naar huis om ook in gesprek te gaan met hun hele gezin.

Diverse creativiteit

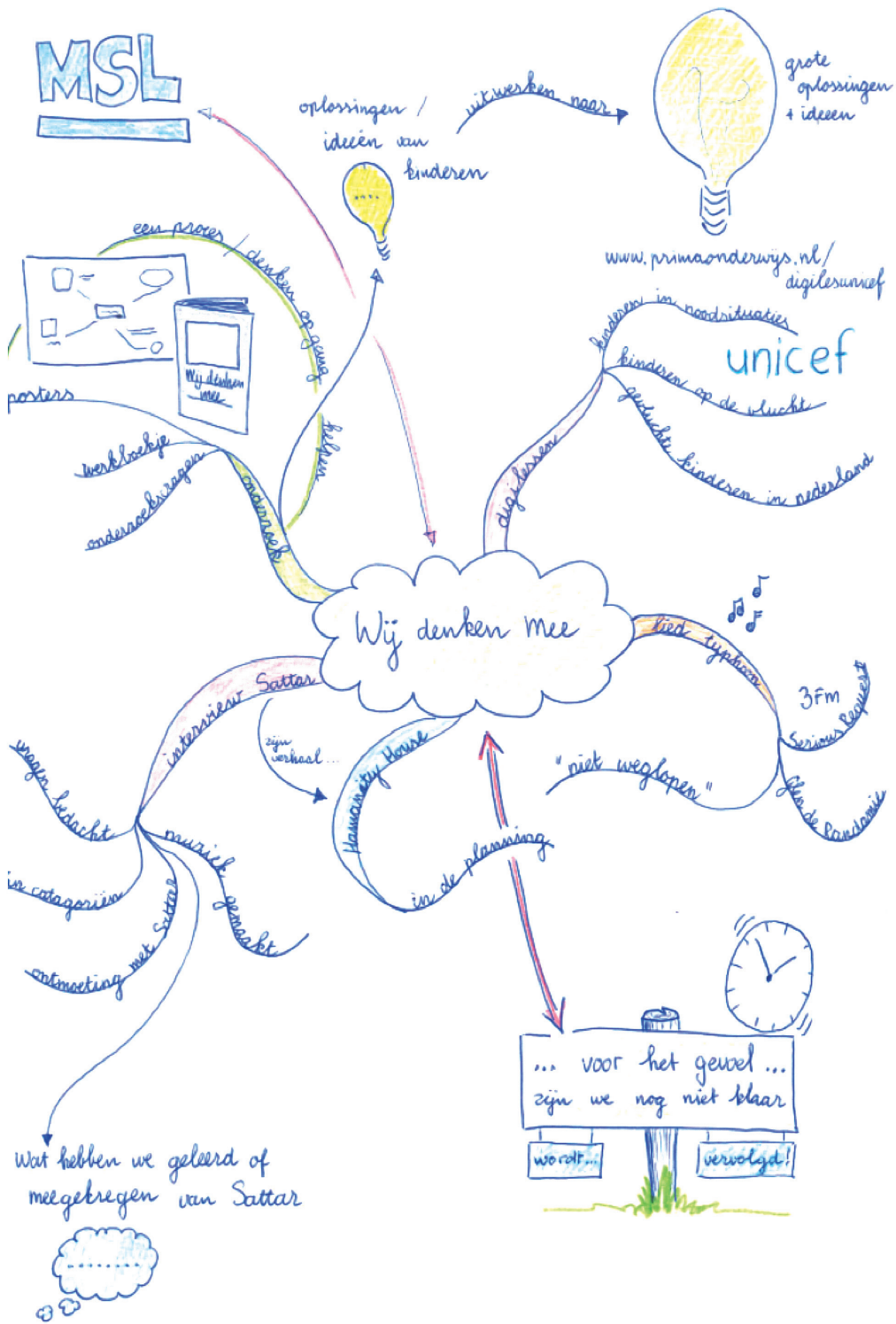
De aanbevelingen kwamen tot stand via verschillende werkvormen, zoals dieptegesprekken met leerlingen die werden opgetekend in mindmaps en uitspraken; tekeningen, foto's / filmpjes en andere creatieve uitingen.

Kwantitatieve onderzoek

Er is ook een kwantitatieve enquête uitgezet door jeugdkranten Kidsweek en 7Days en het onderzoekspanel van de Nationale Jeugdraad (NJR). Kenmerken van de onderzoeksgroep:

- 1305 respondenten (547 Kidsweek en 758 NJR panel)
- Zowel basisschoolleerlingen als middelbare scholieren
- Gemiddelde leeftijd respondenten is 13 jaar
- 53% meisjes en 47% jongens

Wij denken dat de aanbevelingen van kinderen en jongeren uit dit onderzoek een waardevolle bijdrage leveren aan het publieke debat over vluchtelingen en de zoektocht naar werkbare oplossingen voor onze samenleving.

IN GESPREK OVER VLUCHTEN

Na het bezoek van Sattar heb ik geleerd:
Dat je blij moet zijn met wat je hebt!!!
Vanessa

Na het bezoek van Sattar heb ik geleerd dat je nooit meer opgeven.

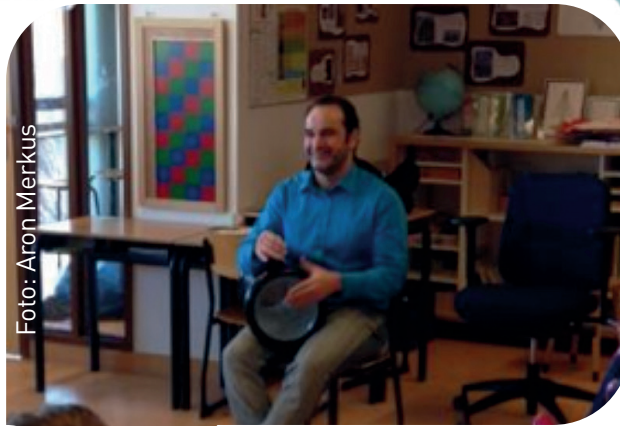

Foto: Aron Merkus

Sattar, ooit zelf gevlucht, in gesprek met de leerlingen van Montessorischool Leidschenveen

Door het verhaal van Sattar heb ik een soort van gevoel hoe het is om vluchteling te zijn.
Yasrick

na het bezoek van Sattar heb ik geleerd dat je nooit moet opgeven en je daarom niet mag geven.
Yousef

na het bezoek van Sattar heb ik geleerd dat je nooit moet opgeven.
Rieuk

Foto's: Tess Janssen

'Wanneer vinden wij dat iemand zich geen vluchteling meer moet voelen?'

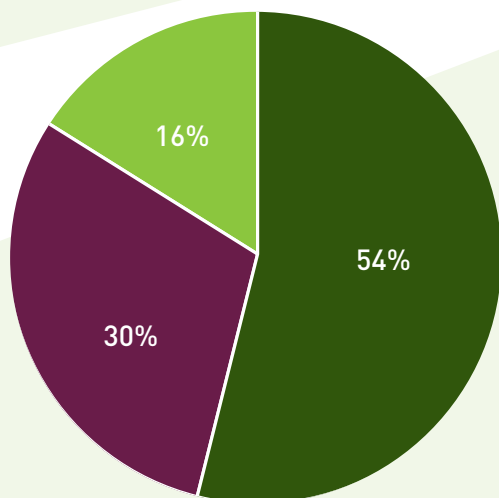
GEVOEL

Mensen hebben veel verschillende gevoelens nu er steeds meer mensen uit andere landen naar Nederland vluchten.

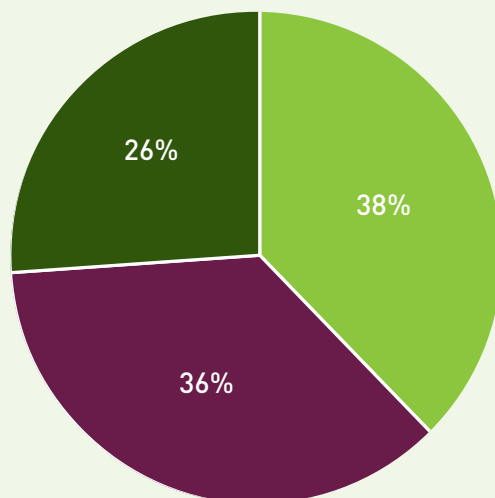
Sommige mensen zijn trots dat Nederland vluchtelingen opvangt. Zij vinden dat je elkaar moet helpen en zien vluchtelingen als een aanwinst voor Nederland. Ze brengen nieuwe ideeën en gewoonten mee waar we als Nederlanders van kunnen leren. Anderen vinden dat Nederland moet stoppen met het opvangen van vluchtelingen. Ze zijn bang dat we de problemen die in Nederland spelen vergeten of niet kunnen oplossen. Moeten Nederlanders nu bijvoorbeeld langer wachten op een huurwoning, omdat asielzoekers voorrang krijgen? En krijgen asielzoekers nu makkelijker een uitkering, terwijl Nederlanders financieel gekort worden?

In een land van 17 miljoen mensen zijn er 17 miljoen verschillende gevoelens en het is belangrijk die goed te begrijpen. Waar komen ze vandaan? En hoe kunnen we omgaan met al die verschillende gevoelens? Want uiteindelijk is het belangrijk dat iedereen zich in Nederland fijn en veilig voelt.

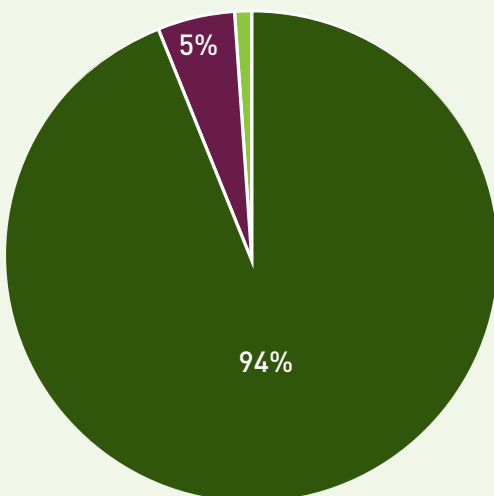
ALS ER GEEN GEVAAR MEER IS IN HUN LAND, WIL IK DAT VLUCHTELIJNGEN WEER VERTREKKEN UIT NEDERLAND

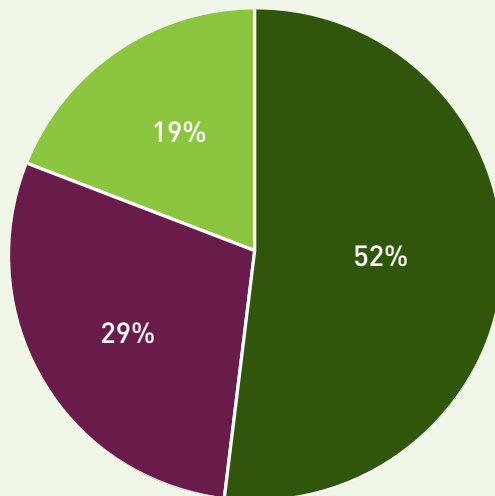
IK HEB LIEVER DAT VLUCHTELIJNGEN NIET NAAR NEDERLAND KOMEN

IK BEGRIJP HET ALS MENSEN VLUCHTEN UIT EEN ONVEILIG LAND

IK MAAK ME ZORGEN OVER WAT ER MET VLUCHTELIJNGEN GEBEURT

Eens Neutraal Oneens

AANBEVELINGEN

1. DENK NA OVER OPLOSSINGEN, BLIJF NIET HANGEN IN PROBLEMEN

Ga met elkaar in gesprek over vluchtelingen, lees erover en vorm een mening op basis van feiten. Als je er niet goed over nadenkt dan kan je ook niet samen tot een goede oplossing komen. Via een mening kan je met elkaar in gesprek gaan en ontdek je wat anderen vinden. Het is wel belangrijk om altijd positief naar de mensen om je heen te kijken en blij te zijn om andere meningen te ontdekken. Alleen dan kun je oplossingen vinden.

2. LAAT VERTROUWENSPERSONEN HELPEN

Het is moeilijk als iedereen een mening over je heeft en anderen over je praten zonder dat je mee kunt praten. Zorg dat vluchtelingen praten met vertrouwenspersonen vanaf het moment dat ze in Nederland zijn en tijdens de opvang. Op die manier leren ze hoe ze kunnen omgaan met alle gevoelens. Het geeft Nederlanders ook een goed gevoel als we weten dat vluchtelingen niet zo maar rondwalen in de samenleving en niet weten hoe ze zich moeten gedragen.

3. ZORG ERVOOR DAT NIEUWKOMERS WAT TE DOEN HEBBEN

Als je niets te doen hebt, voel je je ook niet goed. Daar wordt uiteindelijk niemand beter van. Een samenleving met veel ongelukkige mensen heeft geen toekomst. Het is dus voor iedereen belangrijk dat vluchtelingen iets te doen hebben, voor zichzelf en anderen. Leren zwemmen, voetballen, yoga, een museum bezoeken of samen de buurt leren kennen. Er zijn zo veel leuke dingen om te doen.

“Als je als vluchteling je leven weer goed kan opbouwen en een huis en een baan hebt denk ik wel dat je je thuis kan voelen.” “IK DENK DAT ZE ALTIJD BLIJVEN VERLANGEN NAAR HUN THUISLAND, ZE HEIMWEE HEBBEN EN WIJ HIER EEN TOTAAL ANDERE CULTUUR HEBBEN.” **“ALS ER NIET TE VEEL VLUCHTELINGEN TEGELIJKERTIJD KOMEN, KUNNEN WE MET ONS POLITIEKE STELSEL DEGENEN DIE WEL KOMEN GOED ONDERSTEUNEN.”** *“Ik ben bang dat sommigen aanslagen zullen plegen.”* **“ALS VLUCHTELINGEN HUN BEST DOEN ZICH AAN TE PASSEN EN NEDERLANDERS LEREN HEN TE ACCEPTEREN, MOET HET LUKKEN.”** “Als ze niet worden opgenomen in de samenleving door ons Nederlanders, zullen ze zich hier niet thuis voelen.” **“ZE KRIJGEN NIET DE STEMPEL ‘NEDERLANDER’ MAAR DE STEMPEL ‘VLUCHTELING’, DAT ZAL ALTIJD ZO BLIJVEN.”** *“Ze kunnen hier zich wel thuis gaan voelen, maar niet allemaal. We blijven een ander land met een andere cultuur en niet iedereen hier ontvangt vluchtelingen hartelijk.”* “ZO LANG VLUCHTELINGEN ZICH VEILIG VOELEN, KOMT HET HELEMAAL GOED.” **“ZE ZULLEN ALTIJD TERUG NAAR HUN EIGEN HUIS WILLEN.”** “Zoals ze zich welkom voelen, een netwerk opbouwen en integreren komt het goed.”

‘Vluchtelingen die al langer in Nederland zijn en de Nederlandse taal spreken, kunnen Nederlandse les geven.’

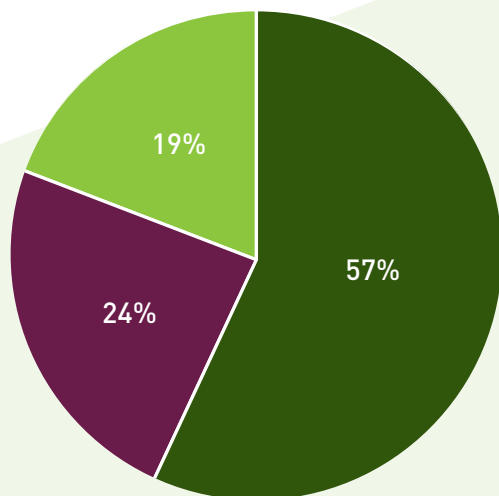
Puck (12)

INFORMATIE

Bijna iedere dag verschijnt er wel een artikel in de krant, delen mensen informatie via social media of is er een programma op de televisie over vluchtelingen. Mensen horen heel veel meningen, feiten en gevoelens. Er wordt veel gepraat over deze mengelmoes van informatie. Het is daarom soms moeilijk te begrijpen wat er allemaal aan de hand is. De een zegt dat we de instroom van vluchtelingen moeten stoppen, de ander vindt juist dat we mensen moeten opvangen. Is het waar dat 60% van de vluchtelingen gelukzoekers zijn of zijn ze juist heel ongelukkig? En wat weten we eigenlijk over de landen waar ze vandaan komen?

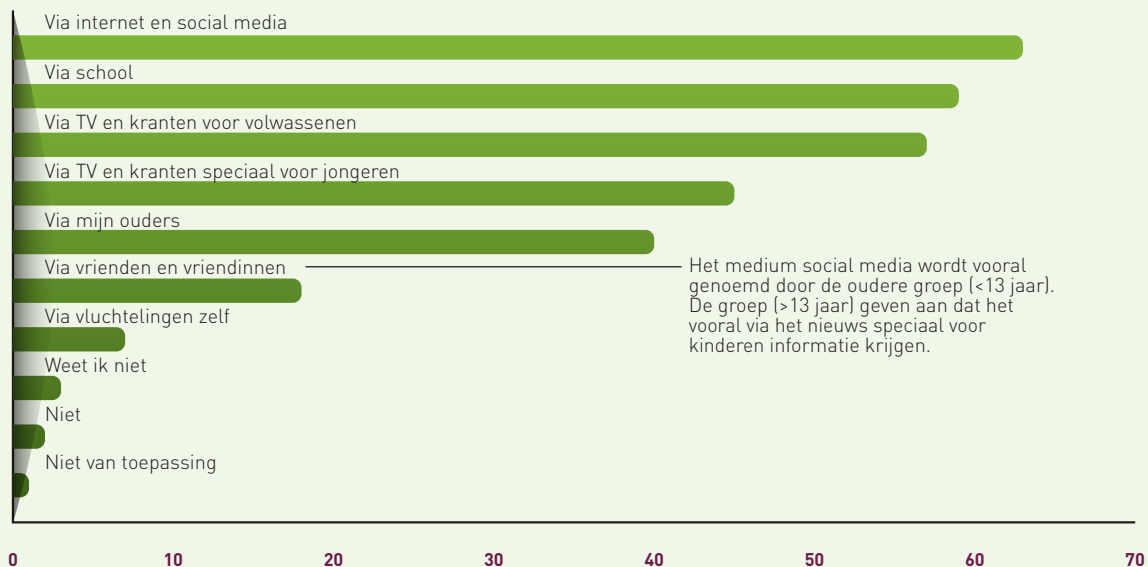
Informatie is er altijd, of je er nu naar op zoek bent of niet. Andersom ontdek je ook weleens dat er nog informatie mist. Want als je je in iets verdiept, wil je vaak meer weten en ontdek je welke informatie nog ontbreekt. Juist omdat er zoveel informatie, vraag je je af hoe je weet of iets waar is. De woorden die we gebruiken en beelden die we zien bepalen vaak ons gevoel. Hoe weten we het verschil tussen feiten, meningen en gevoelens? En wat kunnen we doen met al deze informatie?

WEET JE GENOEG VAN HET NIEUWS OVER VLUCHTELINGEN?

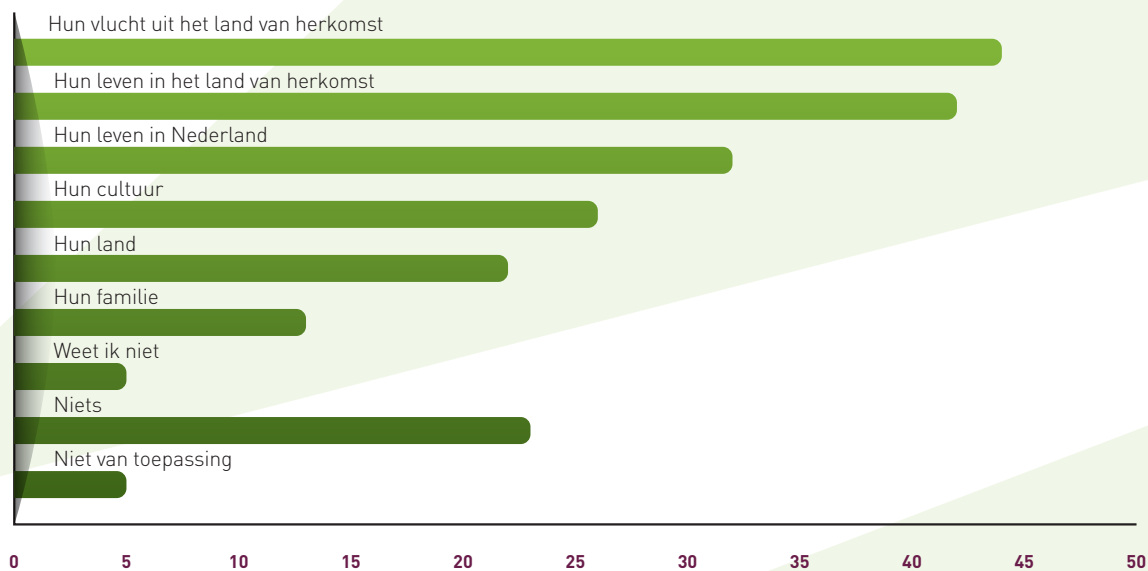

Ja Nee Weet ik niet

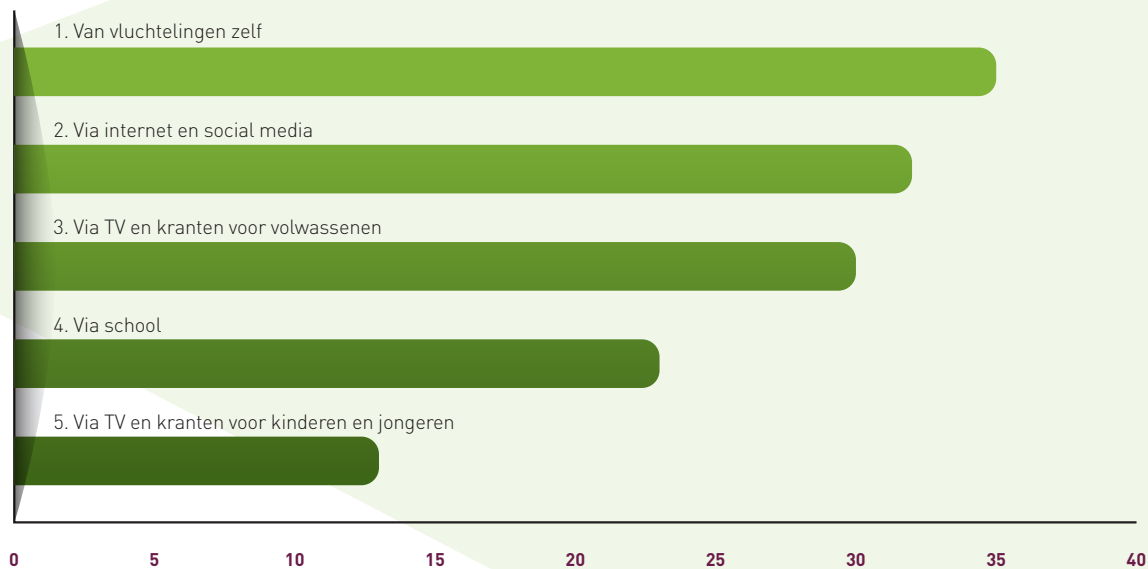
HOE KRIJG JE INFORMATIE OVER VLUCHTELINGEN?

WAAROVER ZOU JE MEER WILLEN WETEN VAN VLUCHTELINGEN?

HOE ZOU JE MEER INFORMATIE WILLEN KRIJGEN OVER VLUCHTELINGEN?

AANBEVELINGEN

1. DEEL INFORMATIE EN LEG UIT WAAROM ER VOOR EEN OPLOSSING WORDT GEKOZEN

Hoe meer je over elkaar weet, hoe gemakkelijker en leuker het is om met elkaar om te gaan. Organiseer daarom informatiebijeenkomsten op scholen en buurten over de komst van vluchtelingen, zodat iedereen kan meedenken en het gevoel heeft te weten om wie het gaat. Vertel ook meer over de landen waar ze vandaan komen, dan begrijpen we beter wat hun gewoontes zijn. Geef ook voorlichting aan de vluchtelingen over ons land, onze gewoontes en wat wij leuk en belangrijk vinden. Als je wil dat iedereen elkaar begrijpt, is het vooral belangrijk om aan elkaar uit te leggen wáárom iets gebeurt of besloten wordt.

2. LAAT IEDEREEN ZELF HUN VERHAAL VERTELLEN

Praat niet alleen over vluchtelingen, maar nodig vluchtelingen uit om zelf hun verhaal te vertellen. Nodig ook Nederlandse mensen uit om te vertellen waarom ze zich zorgen maken over vluchtelingen. Vertel niet alleen de verdrietige en serieuze verhalen, maar ook de vrolijke en gewone. Pas als we alle verhalen van mensen zélf horen en we er met elkaar over in gesprek gaan, kunnen we elkaar beter begrijpen. Je kunt het alleen met elkaar oplossen, als je elkaar goed kent en begrijpt.

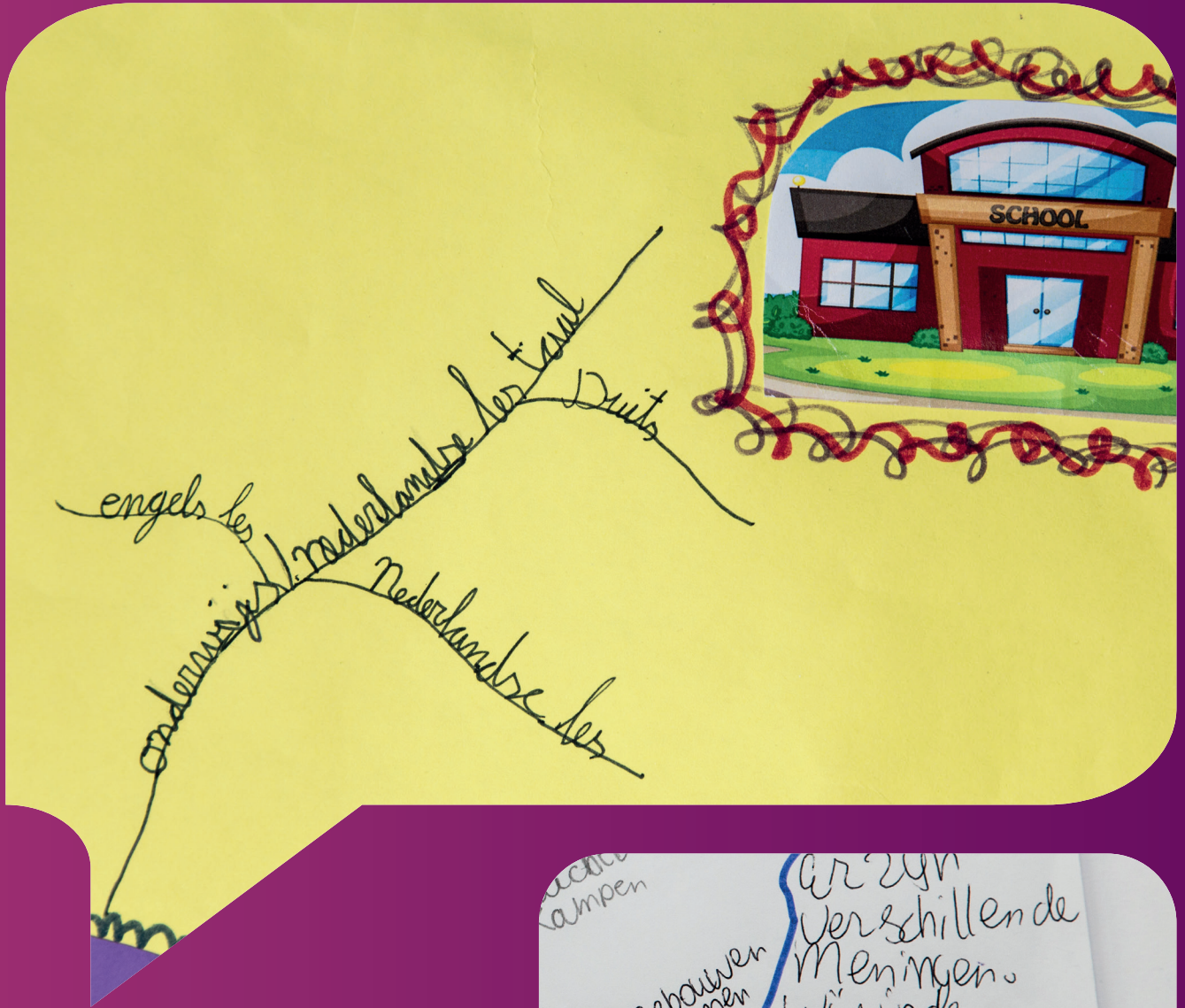
3. GEEF INFORMATIE IN VERSCHILLENDE TALEN

Stel je eens voor dat je in een nieuw land aankomt, maar de taal nog niet spreekt. Als je elkaar niet begrijpt en niet dezelfde taal spreekt, lijkt de afstand tussen elkaar alleen maar groter. Waarschijnlijk is het voor iedereen verschillend hoe ze de taal het gemakkelijkste leren. Geef verschillende opties: sommigen willen vanaf dag één Nederlands leren, anderen vinden het prettig om eerst informatie te ontvangen in de eigen taal. Je eigen taal laat je veilig voelen. Het is handig als er één plek komt waar iedereen op verschillende manieren de taal kan leren.

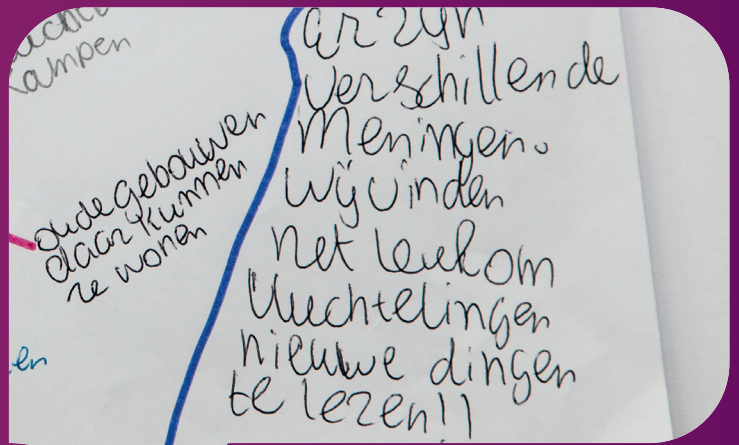

Foto: Arie Kievit

'De Vredesboom' van Montessorischool Leidschenveen

Onderdeel van de mindmap 'SOS: wat hebben vluchtelingen die net in Nederland zijn gekomen nodig?' van Montessorischool Leidschenveen

Onderdeel van de mindmap 'Vluchtelingen' van Musa, Jairo, Hilda en Peggy van basisschool de Polstok

WAT KINDEREN EN JONGEREN WILLEN VRAGEN AAN VLUCHTELINGEN

“Hoe gaat het?” **“HOE WORDEN JULLIE OPGEVANGEN?”**
“GAAN JULLIE TERUG ALS HET WEER VEILIG IS IN JULLIE LAND?” *“Waarom ben je hier?”* **“HOE VOEL JE JE?”** “Blijven jullie hier?” **“WAAROM WILDE JE VLUCHTEN?”** *“Wist je wat de risico’s waren toen jullie gingen vluchten?”* **“WAT IS JULLIE BELEVING VAN NEDERLAND?”** **“Hoe was de oorlog?”**
“HOE ZIEN JULLIE HET ZELF, HOE VINDEN JULLIE DAT WE MOETEN OMGAAN MET VLUCHTELINGEN?” *“Hoe is het om in gevaar te leven?”*
“Wat vinden jullie van mensen die tegen vluchtelingen zijn?”
“HOE WAS HET OM PLOTSELING TE VERHUIZEN?” *“HOE VOELDE JE JE TOEN ALLES PLOTSELING ANDERS WERD EN HOE GING JE DAARMEE OM?”* “Hoe is het als je alles en iedereen verliest en nu alles zelf moet doen?” **“HOE WAS JE LEVEN VOOR DE OORLOG?”** “Hoe zouden jullie het vluchtelingenvraagstuk aanpakken?” “Hoe gaan jullie met angst om?” **“Hoe staan jullie in het leven?”** *“Hoe willen jullie je leven verder opbouwen?”* “Hoe ervaren jullie als buitenstaanders Nederland?” **“HOE VINDEN JULLIE HET OM JE AAN TE PASSEN AAN EEN VREEMDE CULTUUR?”**
“WAT HEBBEN JULLIE MEEGEMAAKT?” “Wat is jullie manier van leven in jullie thuisland?” **“Wat is jullie visie op het leven?”** “Denk je dat wij genoeg beseffen hoe verschrikkelijk het is om te vluchten?”

WAT KINDEREN EN JONGEREN WILLEN LEREN VAN VLUCHTELINGEN

VOETBAL
ARABISCH
CULTUUR
cultuur relativisme
TAAL
TEVREDENHEID
DANKBAARHEID
HUN LEVEN
normen
MUZIEK
Hoe het is om te vluchten
land
WAARDEN
Leven in een onveilig
GEWOONTES
LEVENSERVARING
ETEN
VERLEDEN
KOKEN
MANIEREN
VAARDIGHEDEN
TOEKOMSTVISIE

Doorzettingsvermogen
DRUMMEN
HUN REDENEN
LEVENSVERHALEN
VERTROUWEN
IN MENSEN

"Alles wat ik niet weet en zij wel."

'Vluchtelingen zijn ook mensen.
**Sommigen zijn zelfs beter
in rekenen.'**

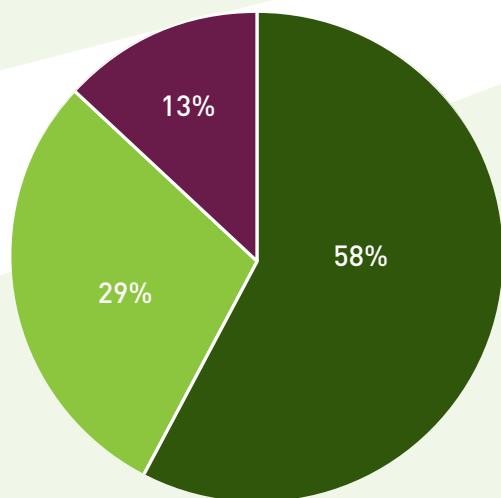
Mirte (11)

KANSEN

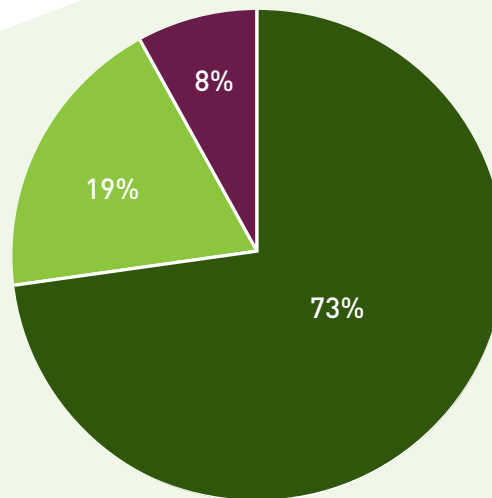
Iedereen kan iets anders en heeft eigen talenten. De komst van nieuwe mensen biedt kansen voor Nederland. Vluchtelingen hebben andere kennis en kijken anders naar de wereld. Dit kan ons helpen om bestaande problemen op te lossen en Nederland nog mooier te maken. Bijvoorbeeld door een baan te nemen op een plek waar extra mensen nodig zijn of nieuwe producten te ontwikkelen die onze economie verbeteren.

Door de geschiedenis heen zijn er in Nederland al heel vaak vluchtelingen gekomen, zoals Hugenoten, Duitse handelaren en mensen uit voormalig Nederlands-Indië. Al deze mensen hebben Nederland gemaakt tot wat het nu is. Hoe kunnen de mensen die nu naar Nederland vluchten de maatschappij nog beter maken? En hoe kunnen we goed samenwerken zodat verschillende ideeën samenkomen?

ZOU JIJ IETS VOOR VLUCHTELINGEN WILLEN DOEN?

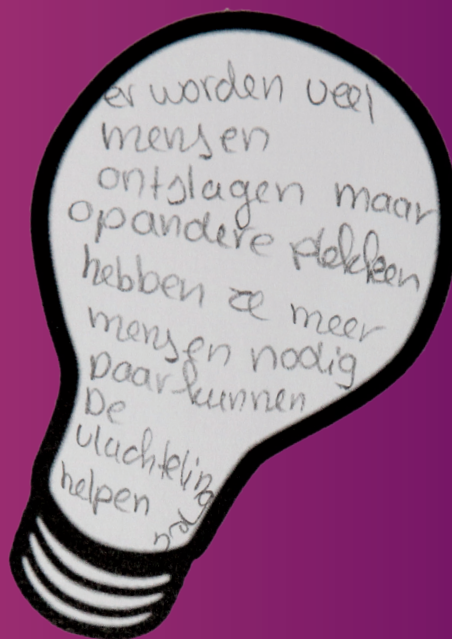
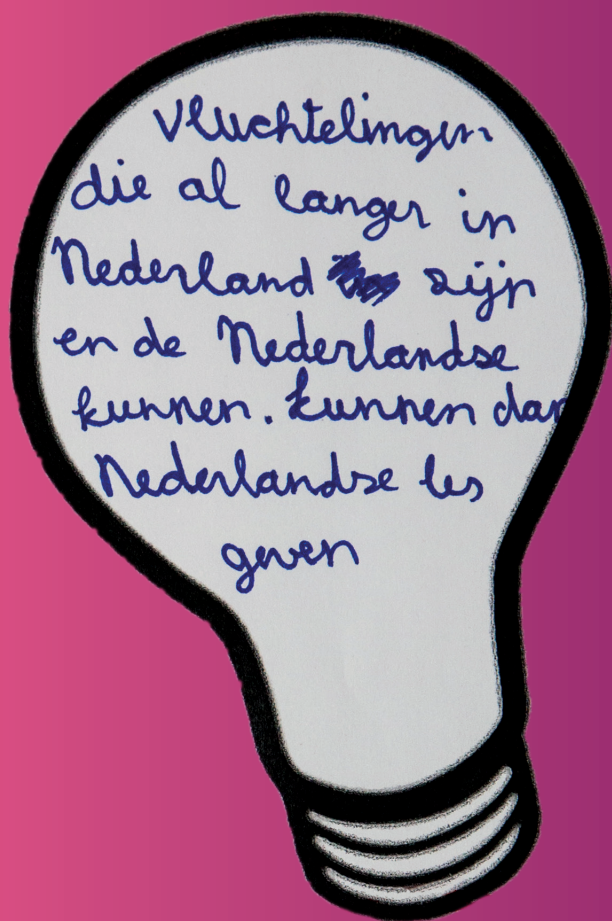

KUNNEN NEDERLANDERS IETS LEREN VAN VLUCHTELINGEN?

WAT ZOU JIJ SAMEN MET VLUCHTELINGEN WILLEN DOEN?

Oplossingen en ideeën van Hella, Tamar, Joris en Loet en Puck, Emma, Fleur en Flo van Montessorischool Leidschenveen

AANBEVELINGEN

1. GEBRUIK LEGE GEBOUWEN EN DOE ER IETS NUTTIGS MEE

Er zijn heel veel lege gebouwen in Nederland waarvan het jammer is dat ze leeg staan. Dit is niet gezellig en somber. Waarom maken we er geen woningen van of een 'vermakingscentrum'? Hier kunnen Nederlanders en vluchtelingen elkaar ontmoeten en samen leuke dingen doen. Zo komen de gebouwen tot leven, hebben mensen er iets aan en zien de straten er vrolijker uit. Het is dan wel belangrijk dat de gebouwen vrolijk en netjes worden gemaakt, zodat iedereen er positief over is. Dit hoeft niet veel geld te kosten, want het kan simpel. Gebruik hiervoor juist gebouwen in de stad en niet daarbuiten, dan wordt het gemakkelijker om elkaar op te zoeken.

2. LAAT OUDE VLUCHTELINGEN NIEUWE VLUCHTELINGEN HELPEN

Het is niet voor het eerst dat vluchtelingen naar Nederland komen. Mensen die ooit zijn gevlucht en al veel langer in Nederland wonen kunnen veel vertellen. Ook mensen die op veel verschillende plekken hebben gewoond, zoals expats, kunnen dit. Bijvoorbeeld over wat helpt om contact te maken met nieuwe mensen, waar je belangrijke informatie kunt vinden en wie je kan helpen. Ze kunnen ook samen gaan eten, sporten of iets leuks doen. Soms helpt 'doen' meer dan 'praten'. En voor die oude vluchtelingen is het ook leuk om hun verhalen te vertellen.

3. WERK SAMEN

Op sommige plekken worden mensen ontslagen, op andere plekken zoeken bedrijven juist nieuwe mensen. Vluchtelingen kunnen Nederland helpen door te werken en Nederlanders kunnen vluchtelingen helpen door hen een kans te bieden. Dat is voor iedereen goed. Vluchtelingen leren zo sneller de taal, ontmoeten nieuwe mensen en Nederlanders leren veel van vluchtelingen. Als je je verveelt zit je niet lekker in je vel. Als je iets kunt doen dat je leuk vindt, voelt je je gelukkiger.

RISICO'S

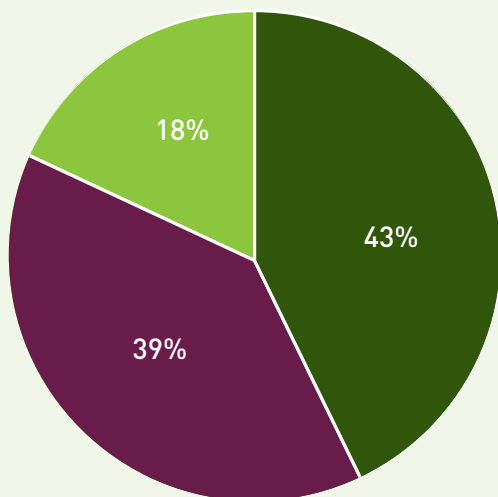
In een nieuwe situatie zijn er nog veel dingen onbekend. Er zijn kansen, maar ook risico's. Dit is ook zo voor de komst van nieuwe mensen naar Nederland. Er zijn veel vragen. Hoeveel kost het bijvoorbeeld om mensen op te vangen? Waar komt het geld vandaan dat we uitgeven aan vluchtelingen? Hoe weten we of iemand de waarheid vertelt over wie hij is? Hoe weten we dat iedereen in Nederland veilig is?

Niet alleen de komst van vluchtelingen brengt onzekerheden en risico's. Ook de reacties van mensen die bang zijn voor vluchtelingen zorgen voor problemen en onrust. Als je steeds risico's en gevaren blijft zien, maak je ze soms groter. De komst van vluchtelingen is niet het enige moeilijke onderwerp in de wereld. Denk bijvoorbeeld ook aan de economische crisis, honger en armoede. Als we nu goed nadenken over dit soort problemen en risico's, leren we hoe we het in de toekomst kunnen doen.

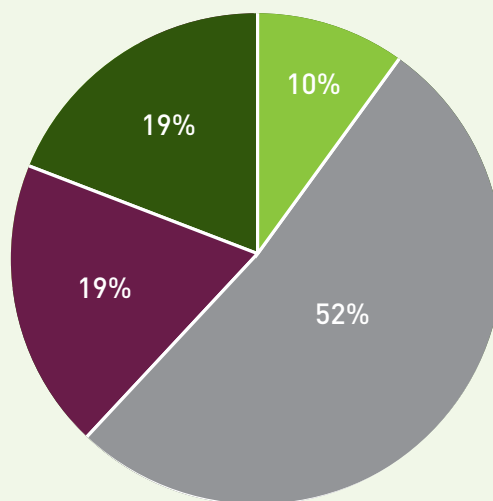

- Ze missen een Nederlands sociaal netwerk
- Ze hebben door de vlucht- en asielperiode vaak lange tijd niet geleerd of gewerkt
- Integreren en een taal leren duurt vaak lang
- Werkgevers vragen om erkende Nederlandse diploma's of werkervaring die ze niet hebben
- Ze hebben soms een mindere psychische en fysieke gezondheid door het vluchten en wat ze hebben meegemaakt in het thuisland
- Er heerst een negatieve beeldvorming over vluchtelingen

BEN JE BANG DAT ER TE VEEL VLUCHTELINGEN IN NEDERLAND KOMEN WONEN?

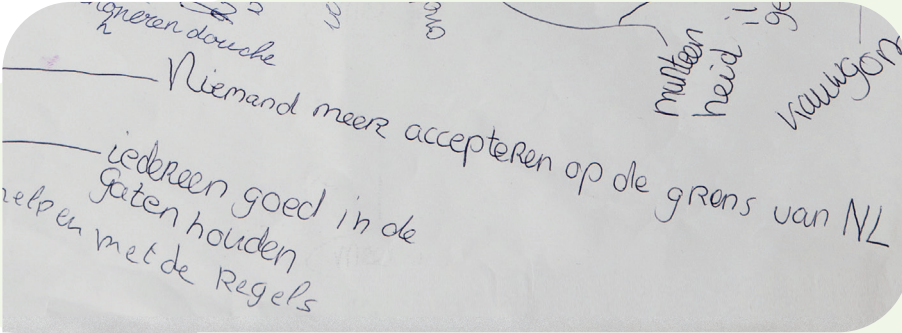
HOE GAAT DE REGERING OM MET DE OPVANG VAN VLUCHTELINGEN?

Hoe zouden mensen het beste met elkaar kunnen spreken om tot goede oplossingen te kunnen komen?

Onderdeel van een poster gemaakt door leerlingen van Montessorischool Leidschenveen

Niemand meer accepteren op de grens van NL
Iedereen goed in de Gaten houden
Helpen met de Regels
multiteenheid
Kauwgom

Onderdeel van de mindmap 'Vluchtelingen' van Musa, Jairo, Hilda en Peggy van basisschool de Polsstok

Foto's: Tess Janssen

AANBEVELINGEN

1. PRAAT OVER WAT ER NIET GOED GAAT

Je kunt pas iets oplossen wat niet goed gaat wanneer je weet waar het misgaat en je daar eerlijk over bent. Ga met elkaar in gesprek over risico's. Welke zijn er echt en welke risico's voelen we? Het is belangrijk dat we van elkaar begrijpen waar gevoelens vandaan komen. Vertel eerlijk over risico's en gevoelens, ook in de media. Leg het goed uit: zonder paniek, niet zenuwachtig en gewoon zoals het is.

2. WEES EERLIJK OVER HULP AAN IEDEREEN

Je kunt iets niet met elkaar oplossen als je elkaar niet leert kennen en begrijpen. Laat goed zien welke hulp vluchtelingen krijgen en waarom deze hulp voor iedereen goed is. Voor Nederlanders én vluchtelingen. Laat ook goed zien welke hulp Nederlanders krijgen die in nood zijn. Dan kan niemand jaloers worden op elkaar. Ga met mensen in gesprek die denken dat er beter voor anderen wordt gezorgd dan voor hen. Waar komt dit gevoel vandaan en hoe kunnen we dit oplossen? Want net als in de klas is het nooit goed als er verschillende groepen zijn.

3. IEDEREEN DRAAGT EEN STEENTJE BIJ

Als iedereen zijn best doet, kunnen we goed samenleven. Nederland doet haar best om vluchtelingen goed op te vangen. Andersom willen vluchtelingen zich aanpassen aan hoe we hier leven en wat de regels zijn. Vergeet niet dat sommigen dit lastig vinden en niet willen. Dat is voor iedereen hetzelfde. We moeten elkaar steeds uitdagen vooruit te gaan. Dat betekent dat we elkaar complimenten geven als het goed gaat, maar elkaar ook wijzen op afspraken als het minder goed gaat. Zo helpen we elkaar met regels en aanpassen, want samen leer je meer en kom je verder.

'Er worden veel mensen ontslagen, maar
**op andere plekken hebben
ze meer mensen nodig.**

Daar kunnen de vluchtelingen helpen.'

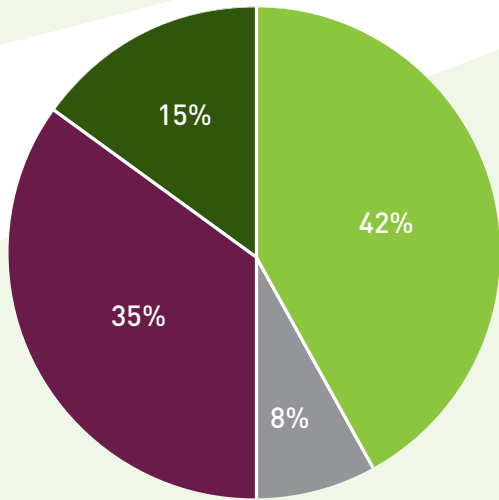
Hella (12)

SAMENLEVEN

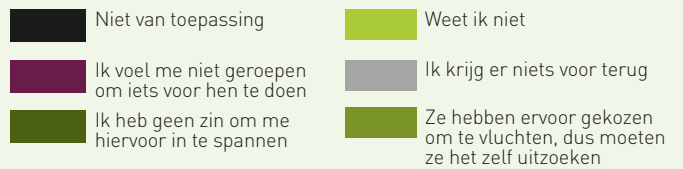
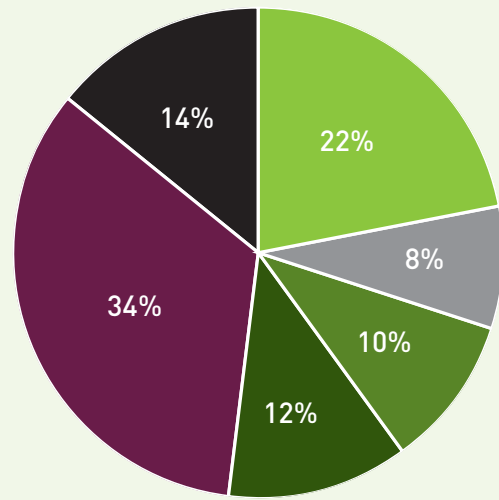
Nederland is klein. We zijn trots op wat we hebben en in het verleden hebben bereikt. Juist omdat we zo klein zijn, weten we goed dat er soms bedreigingen zijn van buiten. Denk aan het gevaar van water, sterkere landen om ons heen en de instroom van mensen op zoek naar een beter leven. Juist omdat het nu goed gaat in Nederland, zijn we bang om het kwijt te raken.

We willen allemaal op een fijne manier met elkaar samenleven. Hoe kunnen we dit doen met de komst van vluchtelingen? Wat is er voor nodig om niet bang te zijn dat nieuwe inwoners verstoren wat we hebben opgebouwd? Dus: wat kunnen we doen om op een open en prettige manier met elkaar samen te leven?

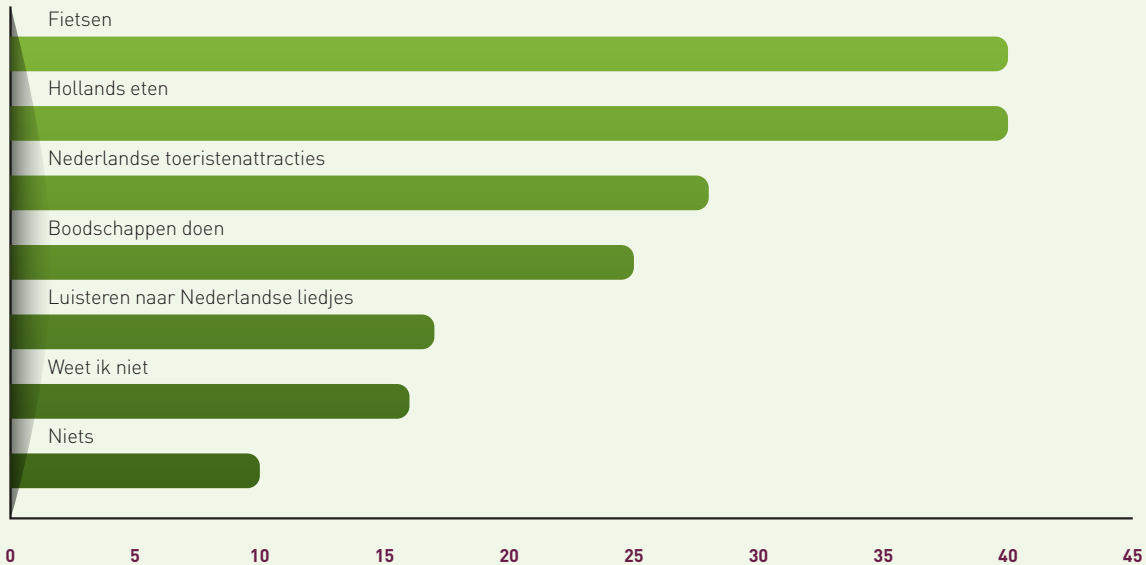
HOE KUNNEN WE OMGAAN MET VLUCHTELINGEN DIE NAAR NEDERLAND KOMEN?

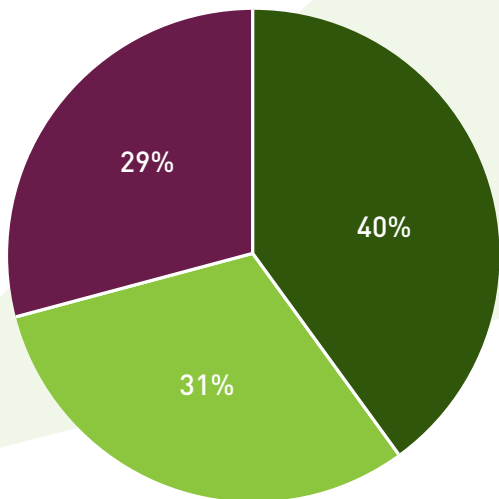
WAAROM ZOU JE VLUCHTELINGEN NIET WILLEN HELPEN?

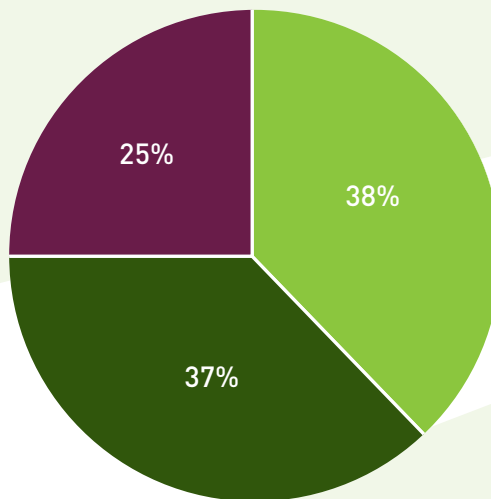
WAT VOOR TYPISCH NEDERLANDSE DINGEN ZOU JE MET VLUCHTELINGEN WILLEN DELEN?

HEB JE ER VERTROUWEN IN DAT ALS VLUCHTELINGEN BLIJVEN, ZE ZICH OOK THUIS KUNNEN VOELEN IN NEDERLAND?

ZOU JE (MEER) GEVLUCHTE KINDEREN EN JONGEREN WILLEN LEREN KENNEN?

Ja Nee Weet ik niet

WAAROM ZOU JE VLUCHTELINGEN WEL WILLEN HELPEN?

AANBEVELINGEN

1. PRAAT MET ELKAAR EN LUISTER ECHT

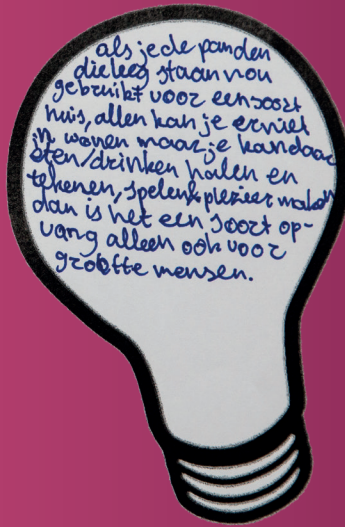
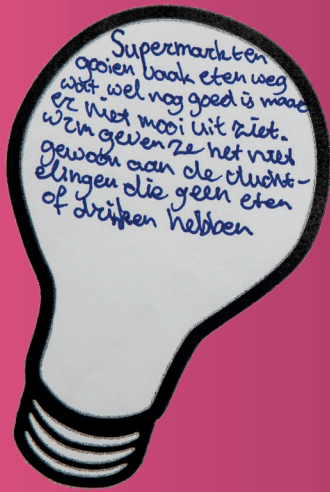
Als je naar mensen luistert en ze laat uitpraten, leer je elkaar beter kennen. We moeten elkaar goed leren begrijpen zodat we samen op goede ideeën komen. Je kan pas met elkaar samenleven als iedereen het gevoel heeft dat ze iets hebben gedaan en bijgedragen. Anders voelt de een zich nutteloos en voelt de ander dat hij alles heeft gedaan. Als je ongelukkig bent komt er nooit een samenwerking tot stand. Samenleven is eigenlijk net als samenwerken.

2. VRAAG WAT MENSEN NODIG HEBBEN

Vaak is het gemakkelijker om over iemand te praten, dan met iemand. Soms denk je dat het beter is om zelf iets te bedenken in plaats van anderen te vragen waar behoefte aan is. Maar hoe kun je iemand helpen als je niet weet wat hij echt nodig heeft? Vraag daarom altijd en aan iedereen wat ze nodig hebben. Zo leer je iemand echt kennen en elkaar steeds beter te vertrouwen.

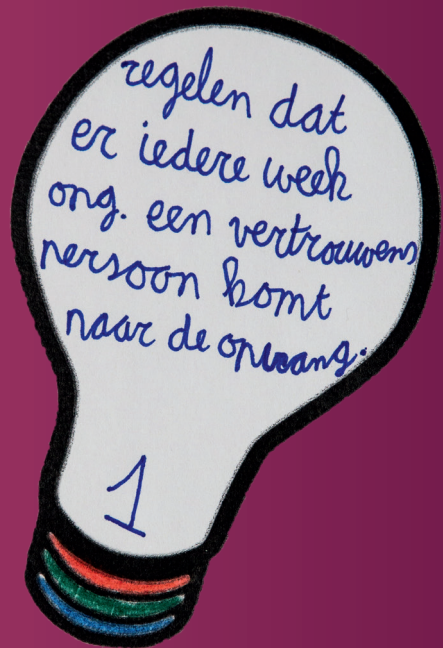
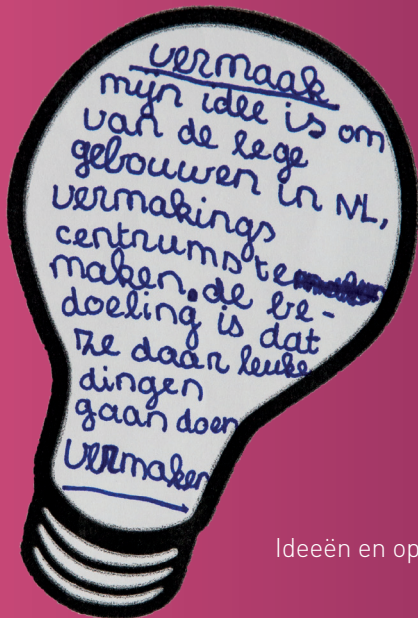
3. VAN HELPEN WORD JE BLIJ

Iemand helpen is niet alleen goed voor de ander, maar ook goed voor je zelfvertrouwen en je eigen gevoel. Je wordt er blij van. Stel je voor dat er voor iedereen een buddy zou zijn en dat je nooit ergens alleen voor staat. Je hoeft niet altijd beste vrienden te worden maar het is leuk om elkaar wegwijs te maken en een vrolijke plek te creëren waar iedereen zichzelf mag zijn.

Oplossingen en ideeën van Luuk, Arend, Brechtje en Nikki van Montessorischool Leidschenveen

Foto's: Tess Janssen

Ideeën en oplossingen van Esqua, Rissa, Yara, Joanne en Lisanne van Montessorischool Leidschenveen

“Vluchtelingen worden gezien als een probleem, maar ik denk juist dat dat het grootste probleem is. Ze worden afgesloten van de samenleving en krijgen weinig kansen.”

“VLUCHTELINGEN WORDEN NAUWELIJKS OPGENOMEN IN DE SAMENLEVING.” **“ER WORDT OP HET MOMENT BETER GEZORGD VOOR VLUCHTELINGEN, DAN VOOR NEDERLANDERS. DAAR MAAK IK ME ZORGEN OVER.”**

“Vluchtelingen worden massaal in een AZC gedropt, ze staan erg slecht in de media en krijgen geen psychische hulp.”

“ZE LATEN NU IEDEREEN ZOMAAR BINNEN, ALLES MOET GELIJK AANGEPAST WORDEN, ZE DENKEN NIET NA OVER DE GEVOLGEN.”

“Vluchtelingen worden vaak negatief aangekeken en als ‘tuig’ gezien.” **“WANNEER ER EVEN WORDT GEDEMONSTREERD TREKT DE REGERING ZICH METEEN TERUG EN DOET NIETS AAN DE HAATZAAIERS”.**

“Laat alleen echte vluchtelingen toe en geen gelukszoekers.”

“LAAT ALLEEN MENSEN TOE DIE ECHT PROBLEMEN HEBBEN EN BEREID ZIJN DE TAAL TE LEREN, ZICH AAN TE PASSEN, EEN BAAN TE VINDEN EN ZICH NETJES KUNNEN GEDRAGEN.”

“VANG DEGENEN OP DIE NIET VEILIG ZIJN IN HUN EIGEN LAND” “Vang zoveel op als we kunnen zonder dat het problemen oplevert.”

TOP 20: WAAR HEBBEN VLUCHTELINGEN RECHT OP

Door leerlingen van basisschool de Paperclip
(verbonden aan AZC-school de Regenboog in Heerhugowaard)

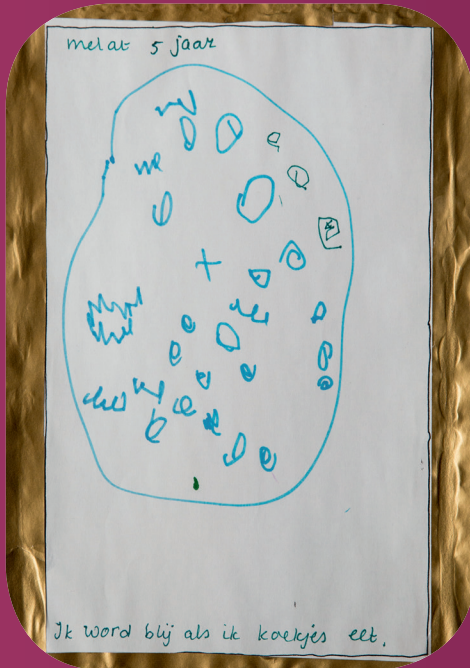
“Wij vinden het heel leuk dat wij een AZC school hebben in ons gebouw. Kinderen uit onze klas hebben al een paar keer geholpen in hun klas. Dat vonden wij erg leuk en zouden wij VEEL vaker willen doen! Het is goed dat we samenwerken en spelen met de kinderen van de Regenboog en dat wij die kinderen kunnen helpen. Zij kunnen er ook niets aan doen dat de volwassenen oorlog voeren en dat ze moeten vluchten. De wereld is van iedereen. Dat mag een ander niet voor jou bepalen. Mensen moeten stoppen met oorlog voeren, daar word je alleen maar verdrietig van.”

Waar hebben vluchtelingen recht op als ze in Nederland komen? Wat hebben ze nodig om zich welkom te voelen?

VLUCHTELINGEN HEBBEN RECHT OP:

1. Blijdschap en een gelukkig leven
2. Liefde, respect en een veilig leven
3. Contact met andere kinderen en volwassenen die hen kunnen helpen en met hen kunnen praten over wat er is gebeurd
4. Genoeg spullen zoals speelgoed
5. Inzamelingsacties van anderen
6. Genoeg voedsel
7. Vaker bezoek van Nederlandse kinderen en volwassenen
8. Betere opvang plekken
9. Gratis dingen
10. Muziek. Iedereen houdt van muziek, ook al is het een andere taal. Daar kun je heel veel gevoelens in kwijt en het is leuk om samen te zingen.
11. Taalles. Kinderen kunnen andere kinderen helpen met taal.
12. Samen buiten spelen en gymmen
13. Gebruik maken van de schooltuin
14. Woordenboeken om te vertalen
15. Boeken en werkschriften op hun eigen niveau en in hun eigen taal
16. Google Translate
17. Een eigen beslissing over hoe ze er uit zien. Je moet zelf weten wat je aan doet en of je een hoofddoek draagt.
18. Zelf weten in wie en wat je gelooft
19. Onderwijs op een gewone basisschool en de mogelijkheid om verder te leren
20. Een eigen keuze of ze willen blijven in Nederland of terug willen naar hun eigen land

WAAR WORD JE BLIJ VAN?

Foto's: Tess Janssen

WAAR WORD JE BLIJ VAN?

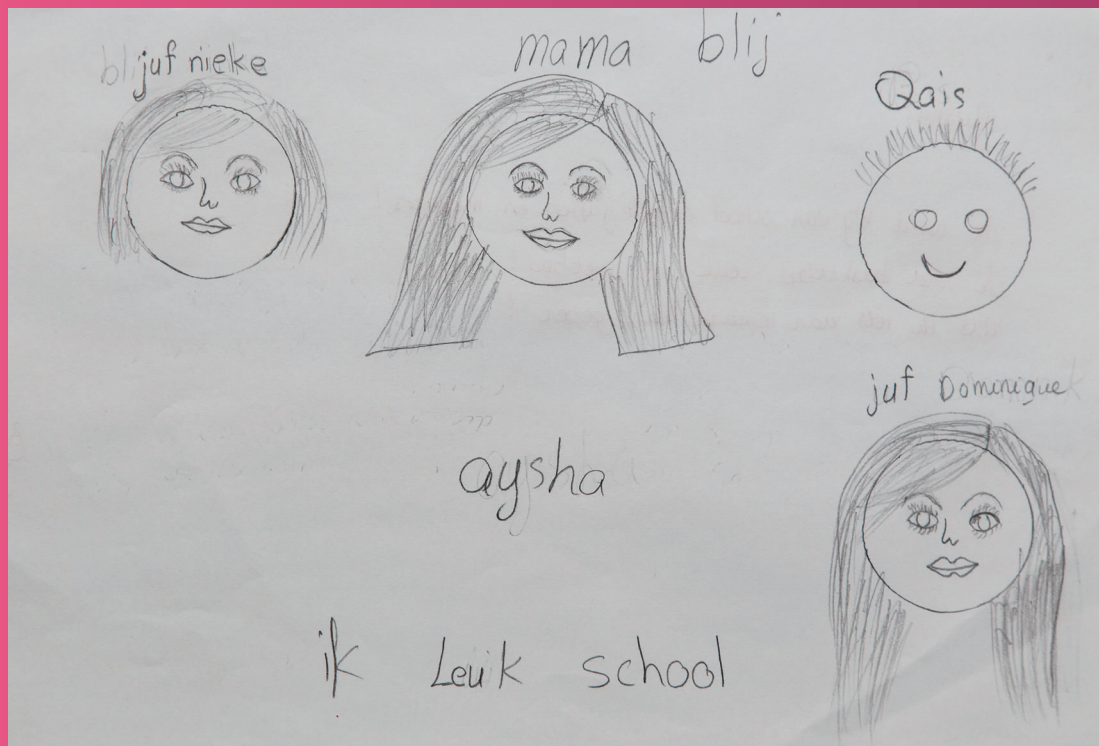

Foto: Tess Janssen

Tekening van Aysha, leerling van AZC-school de Regenboog. Aysha wordt blij van school en alle juffen en meesters, basketbal en voetbal, en als ze iets aan iemand anders kan geven.

WAAR WORD JE BLIJ VAN?

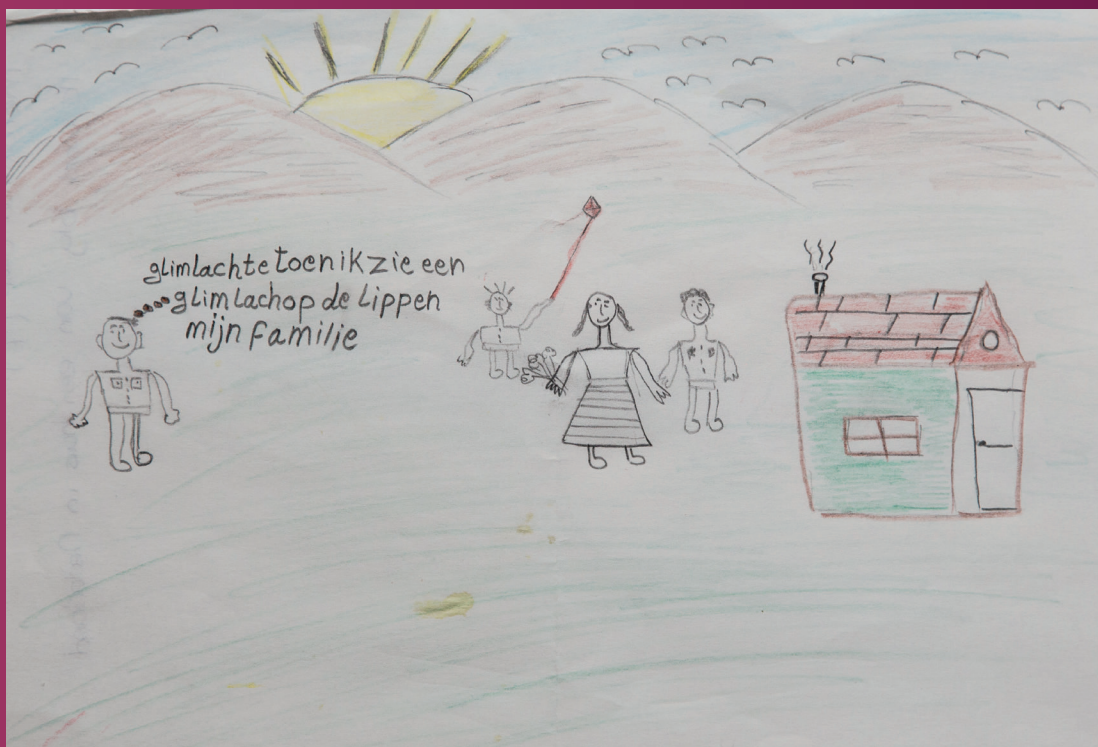

Foto: Tess Janssen

Tekening van Mohammad, leerling van AZC-school de Regenboog. Mohammad wordt blij van een huis in Nederland en als zijn familie blij is.

AAN DE SLAG

OVER DIT HOOFDSTUK

'Wat wordt er met mijn ideeën gedaan?' vragen kinderen vaak wanneer ze meedenken over strategische onderwerpen in de samenleving of organisaties. En terecht. Luisteren is niet vrijblijvend. Het internationale Verdrag van de Rechten van het Kind geeft kinderen en jongeren het recht om mee te praten over zaken die ook hun leven aangaan. En we nemen kinderen en jongeren pas echt serieus als we met hun gedachten aan de slag gaan en toelichten waarom we iets wel of niet doen. Daarbij gaat het niet altijd om specifieke ideeën. Met name kinderen kunnen belangrijke onderliggende gevoelens blootleggen die belangrijk zijn voor oplossingen, zoals angst en onzekerheid maar ook empathie en rechtvaardigheid. En vrijwel altijd denken ze vanuit de actie die nodig is om iets op te lossen.

Daarom hebben we aan de start van dit onderzoek een dertigtal organisaties benaderd met de vraag: hoe kunnen inzichten van de kinderen en jongeren hun visie verrijken? Anders gezegd, wat gaat u met de aanbevelingen van de kinderen en jongeren doen? In dit hoofdstuk delen we een aantal reacties.

De praktijk laat zien dat kinderen en jongeren vanuit hun creatieve denkkraft, authenticiteit en nieuwsgierigheid verrassende verbindingen leggen tussen thema's. Dit schept ruimte voor vernieuwende denkrichtingen en oplossingen. Dit complexe vraagstuk gaat immers niet alleen om vluchtelingen maar juist ook over werk, zorg, onderwijs, vrije tijd en burgerschap, huisvesting en ja, geluk.

Een samenleving is alleen toekomstgericht als jonge mensen zich gemotiveerd voelen een actieve bijdrage te leveren. Dat vraagt om de mogelijkheid om vanuit eigenheid en op niet vrijblijvende manier mee te denken en te ervaren dat hun ideeën invloed hebben op beslissingen van nu.

Dit onderzoek is dus pas een voorbeeld van actieve participatie en burgerschapsvorming van kinderen en jongeren wanneer wij volwassenen ze kunnen vertellen hoe hun inzichten ons hebben geholpen.

Aan Missing Chapter Foundation
t.a.v. HKH Prinses Laurentien van Oranje
Burgemeester van Karnebeeklaan 10
2585 BB 'S-GRAVENHAGE

Verenigingskantoor

Leegwaterplein 27
2521 CV Den Haag
Postbus 28120
2502 KC Den Haag
info@redcross.nl
www.rodekruis.nl

IBAN: NL52 ABNA 0472 9297 20

Plaats en datum
Den Haag, 10 februari 2016

Kenmerk
Directie uit/1015

Betreft
uw schrijven d.d. 8 februari 2016

Koninklijke Hoogheid,

Wij hebben uw schrijven d.d. 8 februari 2016 in goede orde ontvangen. Uw initiatief tot een onderzoek door kinderen en jongeren over het vluchtelingenvraagstuk vinden we bijzonder sympathiek en we werken hier dan ook graag aan mee.

Graag zou ik dan ook een afspraak met u willen maken voor verdere verkenning van dit vraagstuk. Ik zal mijn secretaresse vragen contact op te nemen voor het plannen van een afspraak.

Met vriendelijke groet,

Gijs de Vries
Algemeen Directeur

Beste Laurentien,

Veel dank voor je brief waarin je toelicht op welke manier de Missing Chapter Foundation haar bijdrage levert aan maatschappelijke vraagstukken. Ik houd me aanbevolen voor de uitkomst van dit onderzoek om te horen hoe jongeren tegen dit vraagstuk aankijken.

Bij ons zijn Sigrid Verweij, directeur Communicatie & MVO en Rob Slagmolen, secretaris Sociale Zaken, betrokken bij het werk van de Taskforce Werk en Integratie en altijd te benaderen voor vragen op dit punt.

Hartelijke groet,

Hans de Boer

Voorzitter Vereniging VNO-NCW

VNO-NCW

COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

postbus 3002, 2280 ME RIJSWIJK

Missing Chapter foundation
Prinses Laurentien van Oranje
Burgemeester van Karnebeeklaan 10
2585 BB DEN HAAG

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Sir Winston Churchilllaan 366a
2285 SJ RIJSWIJK
telefoon 088-7157173
fax 088-7157170
postadres postbus 3002
2280 ME RIJSWIJK

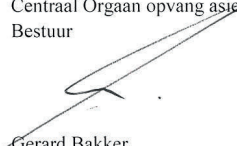
datum 11 februari 2016
onderwerp Power-Symposium
ons kenmerk 16u.000387
uw brief

Beste Laurentien,

Dank voor de prachtige tekening naar aanleiding van het mooie Power-Symposium.
De oprechte en eerlijke reacties van de kinderen raakte me echt.
De unieke denkkraft van de kinderen kan het COA ook goed helpen in de toekomst.

Graag blijf ik in contact met Missing Chapter om een duurzame relatie op te bouwen.
Er is al een vervolg afspraak gemaakt met een van mijn medewerkers. Wij spreken
elkaar ook vast weer spoedig.

Met vriendelijke groet,
Centraal Orgaan opvang asielzoekers,
Bestuur

Gerard Bakker
voorzitter van het bestuur

Correspondentie uitsluitend
aan het postadres met
vermelding van de datum en
het kenmerk van deze brief

Aeneas vluchtte samen met zijn oude vader en kind uit het brandende Troje. Na vele omzwervingen en het trotseren van allerlei gevaren belandte hij tenslotte in Italië en stichtte daar de stad Latium. Aeneas staat bekend als een held uit de Griekse oudheid. Het beeldmerk van het COA is op het verhaal van Aeneas gebaseerd.

Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF

Postbus 14300, 3508 SK Utrecht
Wilhelminapark 38, 3581 NJ Utrecht
Telefoon (030) 252 08 35
info@uaf.nl | www.uaf.nl

Missing Chapter Foundation
T.a.v. Hare Koninklijke Hoogheid Prinses
Laurentien der Nederlanden
Burgemeester van Karnebeeklaan 10
2585 BB Den Haag

Referentie:

Utrecht,

1 maart 2016

Koninklijke Hoogheid,

Hartelijk dank voor uw brief van 8 februari jl., waarin u ons informeert over de initiatieven van de Missing Chapter Foundation.

De huidige situatie van vluchtelingen vraagt om creatieve ideeën en de inzet van velen. Wij zijn dan ook zeer verheugd dat u kinderen en jongeren de kans biedt voor het uitvoeren van een breed onderzoek over het vluchtelingenvraagstuk. Uiteraard zijn wij geïnteresseerd in de uitkomsten van het onderzoek, en in de ideeën die geopperd worden over wat vluchtelingen en Nederlanders voor elkaar kunnen betekenen.

Wij hopen dat u ons op de hoogte wilt houden over het verloop en de uitkomsten van het onderzoek. Als de resultaten bekend zijn kunnen we concreter aangeven of het aanknopingspunten biedt voor het werk van het UAF.

Met vriendelijke groet,
Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF

Mardjan Seighali
Directeur - bestuurder

Beste Laurentien,

Dank voor uw bericht met informatie over het onderzoek van de MCF en leuk te horen dat u positieve reacties hebt vernomen over het Humanity House. Ik heb de informatie gelezen en ben verheugd dat een dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd en dat u Humanity House heeft benaderd om na te denken over een mogelijke samenwerking.

Een van onze doelstellingen sinds onze opening eind 2010 is het betrekken van jongeren bij mensen in conflict en vluchtelingen. Zo ontvingen we alleen in 2015 al ruim 11.000 scholieren. Sinds onze opening hebben we ervaring opgedaan in het betrekken van jongeren bij dit vraagstuk, hen stimuleren om een eigen mening hierover te vormen en na te denken over hun eigen rol.

Een bezoek van een of meerdere scholen die meedoen aan het onderzoek aan het Humanity House lijkt me dan ook een waardevolle bijdrage. Ook zijn er wellicht andere vormen van samenwerking mogelijk.

Is het een idee om hiervoor een afspraak te plannen om hierover verder van gedachte te wisselen? Mocht u in de gelegenheid zijn daarvoor naar het Humanity House te komen dan laat ik het u en uw collega uiteraard graag zien hoe we kinderen hier ontvangen. Ik zou hier graag ons hoofd educatie Jolijn Fortmann betrekken.

Ik kijk weer uit naar uw reactie.
Hartelijke groet,

Lisette Mattaar
Directeur Humanity House

**Humanity
House**
museum+educatie+platform+

Beste Laurentien,

Dat dit antwoord op de 'Wij Denken Mee' brief zo laat komt, doet niets af aan de adhesie die ik graag betuig aan het onderzoeksinitiatief. Het is opnieuw origineel en meer dan relevant.

Als wij vanuit het NIVOZ iets zouden kunnen bijdragen, bijvoorbeeld via onze site hetkind.org, dan doen wij dit graag. Ik ga een gesprek in eigen kring aan.

We komen er ongetwijfeld op terug. Inmiddels wens ik het onderzoek een heel voorspoedige voortgang.

Hartelijke groet,

Luc Stevens

Algemeen directeur NIVOZ

Geachte mevrouw, mijnheer,

De brief van uw oprichter en directeur aan Paul Rosenmöller is in goede orde ontvangen. Wij gaan hierover graag in gesprek met u zodra de onderzoeksresultaten beschikbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

Winy Biermann

Bestuursassistent VO-Raad

KINDEREN SPREKEN DE TAAL VAN 'SAMEN SPELEN'

Bron: Scouting Nederland

Scoutingkinderen wordt al jong geleerd om oog te hebben voor hun rol in de maatschappij. In het hele land zijn met de toestroom van vluchtelingen diverse Scoutinginitiatieven ontstaan. Naast praktische hulp bij de eerste opvang is Scouting vooral gaan doen waar ze sterk in is: uitdagende activiteiten bieden aan meiden en jongens voor hun persoonlijke ontwikkeling.

Sommige Scoutinggroepen organiseren een spelletjesmiddag voor de vluchtelingenkinderen, terwijl andere Scoutinggroepen op bezoek gaan bij een opvanglocatie om daar met de kinderen Scouting te beleven. In onder andere Nijmegen en Portugal is op die manier een natuurlijke verbinding tussen Scoutingkinderen en vluchtelingenkinderen ontstaan.

De internationale taal van samen spelen

In Nijmegen werd half september 2015 het noodopvangkamp Heumensoord gebouwd, in het hart van Scoutingregio Zuid-Oost Nederland. In Heumensoord verbleven honderden kinderen en dat bracht de organisatie van de Scoutingregio Nijmegen en omgeving op het idee om het Scoutingspel te gaan aanbieden aan de kinderen in het kamp. Er was een centraal doel: geen politiek, maar doen waar Scouting goed in is: spelen!

Het mooie was, we spraken allemaal de internationale taal van het samenspelen!

Iedere zondagmiddag kwamen vrijwilligers uit de Scoutingregio én daarbuiten bij elkaar om spelletjes te organiseren in het opvangkamp. Regiovoorzitter Boudevijn Schaveling vertelt: "We zijn gestart met algemeen spel, maar later hadden we ook meer spelen in Scoutingstijl. Met behulp van een windrichtingspel werd bijvoorbeeld het kompas uitgelegd. Een leuk spel voor jong én oud! Want ook de ouders van de kinderen kwamen spelenderwijs met de activiteiten in aanraking. Er werden tijdens de middagen ook bouwwerken gemaakt van hout en touw, pionieren noemen we dat bij Scouting. We boden diverse balspelen of een spel om de namen te leren kennen. We leerden dat de kinderen dol zijn op touwtje springen en ze bleken ook erg creatief tijdens het stoepkrijten, kleuren, tekenen en knutselen. En het mooie was, we spraken allemaal de internationale taal van het samen spelen!"

Met elkaar kind kunnen zijn

De scouts van Scouting Albrandswaard uit Portugal gingen niet naar vluchtelingenkinderen toe, zoals in Nijmegen, maar nodigden ze uit bij hun eigen clubhuis.

“Het is fijn om te kunnen zien dat kinderen met elkaar spelen en leuke dingen doen en dat grenzen, geloof en achtergrond wegvallen. Wat overblijft, is het met elkaar kind kunnen zijn.”

De jonge scouts tot 11 jaar, de welpen, waren bezig met een Scoutingprogramma om zich bewust te worden van de mensen om zich heen. Verbinding maken met vluchtelingenkinderen paste daar op een goede manier bij.

Leidinggevende Melanie van der Woerd zocht contact met Vluchtelingenwerk. “We hebben uiteindelijk negen kinderen, die gevlucht waren uit Syrië en Somalië, uitgenodigd om een ochtend met de welpen door te brengen”, vertelt Melanie. De welpen hebben aan hun gasten laten zien wat Scouting inhoudt, door middel van renspelletjes en popcorn poffen op het vuur. Maar ook de oer-Hollandse spelletjes werden goed ontvangen: de kinderen konden sjoelen, zaklopen en koekhapen. “Het is fijn om te kunnen zien dat kinderen met elkaar spelen en leuke dingen doen en dat grenzen, geloof en achtergrond wegvallen”, vindt Melanie. “Wat overblijft, is het met elkaar kind kunnen zijn.”

PROJECT TEAMUP: HULP AAN GEVLUCHTE KINDEREN IN NEDERLAND

Bron: Save The Children, Unicef & War Child

Je huis is verwoest en naar school gaan kan allang niet meer. Op zoek naar veiligheid heb je drie weken te voet gereisd met je ouders en broertje. In jouw land lukt het niet om veilig op te groeien. Je bent onder prikkeldraad door gekropen, je broertje bijna kwijtgeraakt en je hebt een deel van de overtocht in een overvolle rubberen boot gemaakt. Nu ben je in Nederland, in een opvangcentrum voor asielzoekers. Hier is alles vreemd; de taal, de gebruiken, de omgeving. Je mist je vriendjes, je eigen bed, het plein waar je vroeger speelde. 's Nachts schrik je steeds angstig wakker van nachtmerries.

De keiharde realiteit

In 2015 sloeg een recordaantal mensen op de vlucht voor vervolging, burgeroorlogen en armoede. Volgens vluchtelingenorganisatie UNHCR kwamen ruim 1 miljoen vluchtelingen Europa binnen. Voornamelijk afkomstig uit Syrië en Afghanistan, maar ook uit Irak of Eritrea. Ook in Nederland kwamen duizenden asielzoekers binnen. Onder hen veel (jonge) kinderen, en minderjarigen zonder ouders of verzorgers. Kinderen die heftige en stressvolle dingen hebben meegemaakt en gezien. Ervaringen die geen mens zou mogen ervaren. Momenteel verblijven 41.955 personen waarvan 8.009 kinderen (4-18 jaar) in Nederland, verspreid over meer dan 90 asielopvanglocaties (COA-cijfers van 25 april).

Noodzaak tot actie

De aanhoudende toestroom van vluchtelingen heeft voor een enorme druk op het opvangsysteem gezorgd. De overheid moet nog steeds alle zeilen bijzetten om voor de basisbehoeften van asielzoekers te zorgen. De situatie van kinderen daarbinnen krijgt in eerste instantie geen prioriteit. Maar de chaos voor kinderen stopt niet als ze eenmaal in Nederland zijn. Weggerukt uit hun vertrouwde omgeving weten kinderen hier totaal niet waar ze aan toe zijn. De vele verhuizingen tussen locaties zorgen voor extra stress en onzekerheid. Het is schadelijk voor hun ontwikkeling en zorgt op termijn voor (meer) problemen. Kinderen zijn veerkrachtig, maar kunnen niet zonder een gevoel van stabiliteit en veiligheid. En dit is precies wat War Child, UNICEF Nederland en Save the Children hen bieden.

“Wanneer kinderen zich ontspannen, kunnen ze hun nare ervaringen vergeten en weer even kind zijn. We weten, door onze psychosociale expertise, dat dit de eerste stap is in het verwerkingsproces.”

Tjipke Bergsma
Directeur War Child

Foto: Arie Kievit

Krachten bundelen voor veerkrachtige kinderen

Gevluchte kinderen en kinderen die asiel aanvragen zijn in de eerste plaats kinderen en moeten ook zo worden behandeld. Volgens het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind moet de overheid zorgen dat álle kinderen in Nederland krijgen waar ze recht op hebben, zoals bescherming en alles om zich goed en veilig te kunnen ontwikkelen. Dat gebeurt nu onvoldoende. Ze hebben nu dringend steun nodig, anders dreigen ze een verloren generatie te worden. Om voor deze kinderen in Nederland op te komen, hebben War Child, UNICEF Nederland en Save the Children hun jarenlange expertise en ervaring gebundeld. We weten uit internationale ervaring dat gestructureerde, recreatieve activiteiten echt bijdragen aan het vergroten van de veerkracht van kwetsbare kinderen. In het buitenland werken we al samen, nu doen we dat ook in Nederland.

Het doel en belang van recreatieve activiteiten

Recreatieve activiteiten zoals sport, spel en dans hebben positieve invloed op het welzijn van kinderen. Het is laagdrempelig om aan mee te doen en toegankelijk voor grote of kleine groepen. Belangrijke thema's die leven bij kinderen in opvanglocaties, zoals angsten, gebrek aan privacy of pesten, verwerken we in allerlei activiteiten waardoor ze nare ervaringen spelenderwijs kunnen verwerken.

Dit alles leidt tot meer veerkracht bij kinderen. Op de lange termijn zorgen structuur en veiligheid ervoor dat kinderen geen verdere psychosociale problemen ontwikkelen en later geen beroep hoeven te doen op de (geestelijke) gezondheidszorg. Ze krijgen weer vertrouwen in de toekomst.

3 mei 2016

Een collegezaal vol
asielzoekers voor
intellectueel vermaak.

Leiden biedt asielzoekers
intellectuele uitdaging. Sinds
kort zijn de Leidse college-
banken wekelijks gevuld met
hoogopgeleide vluchtelingen.
De universiteit wil hen met
een speciale lezingreeks
intellectueel vermaak én een
netwerk bieden.

Bron: De Volkskrant

24 februari 2016

Burgemeester Moorman om
tafel met kinderen uit Loosbroek
na speciaal briefje.

Burgemeester Marieke Moorman
van Bernheze gaat in gesprek met twee
kinderen uit Loosbroek die haar een brief
hebben geschreven over de opvang van
vluchtelingen.

De twee, Raja (9) en Mido (7) hadden een
brief aan Moorman gestuurd waarin zij
schrijven dat op een veld naast hun huis
wel een asielzoekerscentrum gebouwd zou
mogen worden. 'Komt u maar even op
bezoek, dan kijken we samen naar het
veld', besloten zij hun brief. De burge-
meester geeft nu gehoor aan de oproep
van de kinderen. "Ze vindt het
plezierig dat mensen willen meedenken",
aldus een woordvoerder van de gemeente.
Bron: Brabants Dagblad

11 februari 2016

Werkproject levert banen op
voor bijna 800 vluchtelingen

Er hebben zich 2.600 vluchtelingen
aangemeld voor deelname aan
Startbaan. Bijna 800 vluchtelingen
zijn de afgelopen drie jaar aan werk
geholpen via het project Startbaan
van VluchtelingenWerk Nederland
en de Stichting UAF, die hoger
opgeleide vluchtelingen helpt met
een studie. Eén-derde van deze
groep heeft betaald werk gevonden.
De anderen lopen stage, doorlopen
een leer- en werktraject of volgen
een opleiding met baangarantie.
Bron: De Volkskrant

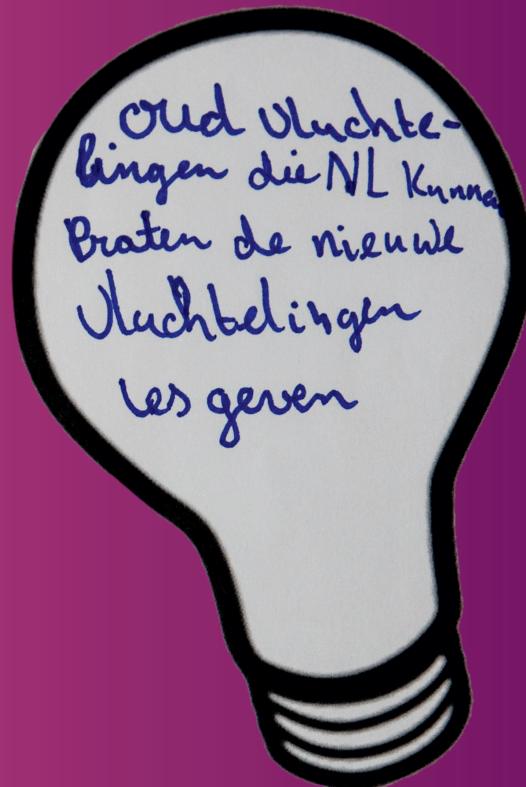
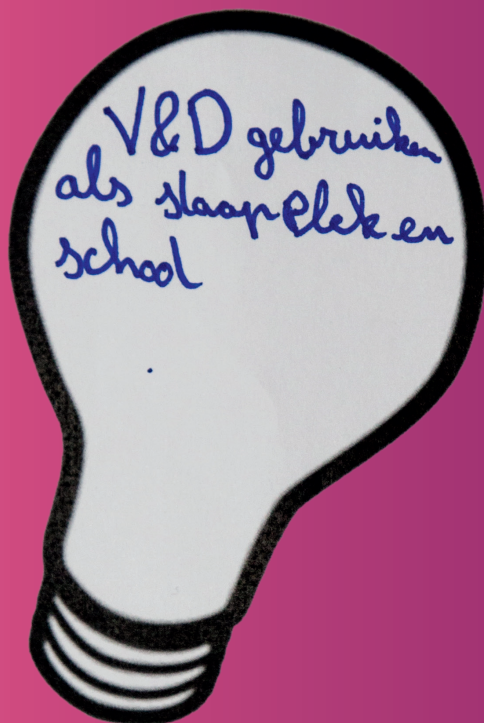
14 maart 2016
Meisje (9) regelt dagje
Efteling voor vluchtelingen

De 9-jarige Guusje uit Kaatsheuvel mag binnenkort met haar klas gratis een dagje naar het pretpark in haar woonplaats: de sprookjesachtige Efteling. Ze is in de wolken door dit toekomstige bezoekje, maar er is één ding. Ze zou ontzettend graag willen dat de vluchtelingenkinderen van een school in haar buurt er ook een dag naartoe kunnen. Met een handgeschreven brief aan de directeur van de Efteling bewijst het meisje dat ze een hart heeft van goud.
Bron: Dagblad Metro

12 april 2016

Vluchtelingen
samen met begeleiders
gratis naar het museum.

Het Leidse Volkenkundemuseum, Afrika Museum en het Tropenmuseum bieden vluchtelingen en vrijwilligers die hen begeleiden gratis toegang tot de drie musea. De musea proberen de vluchtelingen en vrijwilligers op deze manier te stimuleren om elkaar hun eigen verhaal te vertellen. De voorwerpen in de musea die uit de hele wereld komen moeten het gesprek op gang brengen. Bron: Omroep West

Ideeën en oplossingen van Flo, Emma, Fleur en Puck van Montessorischool Leidschenveen

KINDEREN EN HUN FAMILIES OP DE VLUCHT

“Wereldwijd zijn 60 miljoen mensen op de vlucht, waarvan de helft kinderen zijn. Het is een afschuwelijk aantal en het laat zien dat - waar dan ook ter wereld - kinderen en hun families op de vlucht zijn. Een deel van deze kindvluchtelingen staan er zelfs alleen voor. SOS Kinderdorpen, actief in 134 landen, heeft daar dagelijks mee te maken. Familie is dé basis voor een kind en die basis staat op het spel in risicovolle situaties waarin mensen moeten vluchten. SOS Kinderdorpen zet zich wereldwijd in om kinderen en hun families in deze situatie een veilige basis te bieden door kindvriendelijke ruimtes neer te zetten, door de kinderen en hun families van hun basisbehoeftes te voorzien en - indien nodig - medicatie en sociale en psychologische zorg te bieden. Als directeur van SOS Kinderdorpen Nederland kan ik het initiatief van Missing Chapter Foundation alleen maar toejuichen, omdat daardoor onderzoek wordt verricht naar het vluchtelingenvraagstuk.

“Ik vind het geweldig dat daarvoor kinderen aan het woord worden gelaten, want wat een kind leert, geeft het door.”

Margot Ende – van den Broek
Directeur
SOS Kinderdorpen

'STEM VAN KINDEREN IS SLEUTEL NAAR BETERE TOEKOMST'

De vraag of en hoe we vluchtelingen moeten opvangen houdt Nederland en Europa in zijn greep en verdeelt de maatschappij. Onze politieke leiders overtreden internationale verdragen rond vluchtelingen, een deel van het publiek zet hen weg als gelukzoekers en lastposten. Het geweten wordt daarbij gesust met het uitgangspunt dat we 'Nederland leefbaar moeten houden voor volgende generaties'. Voor de kinderen van nu, dus.

Geen van de beleidsmakers of journalisten vraagt die toekomstige generatie naar hun mening. Juist daarom is het onderzoek Wij Denken Mee van de Missing Chapter Foundation zo belangrijk. Het toont aan dat kinderen niet denken in wij en zij. Ze oordelen niet, maar zijn nieuwsgierig naar het onbekende.

"Kinderen staan open voor andere werelden en zoeken overeenkomsten, kansen en raakvlakken in plaats van verschillen en bedreigingen."

In 1919 zag de oprichtster van Save the Children, Eglantyne Jebb, al dat de stem van kinderen de sleutel is naar een betere toekomst. Die stem staat tot de dag van vandaag centraal in ons werk en in het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind, waarvoor Save the Children de basis legde. Dat geldt niet alleen voor de stem van Nederlandse kinderen, maar ook voor gevluchte kinderen die hun stem zijn kwijtgeraakt toen ze thuis de deur achter zich dichtsloten, op weg naar veiligheid.

Het onderzoek Wij Denken Mee biedt kinderen het noodzakelijke platform om hun stem te laten horen. Noodzakelijk, omdat de deelname van kinderen wel eens onze enige hoop zou kunnen zijn voor de toekomst. Want het gezegde 'wijsheid komt met de jaren' gaat in dit geval zeker niet op.

Pim Kraan
Directeur
Save the Children

AAN DE SLAG: VOLGENDE STAPPEN

WIJ DENKEN MEE

Wij Denken Mee heeft als breed onderzoek een tweeledig doel. Enerzijds biedt het kinderen en jongeren een platform om mee te denken over het vluchtelingenvraagstuk, anderzijds koppelen organisaties terug hoe de ideeën en perspectieven van kinderen hun werk verrijken. De afgelopen maanden hebben diverse organisaties laten weten hoe zij de ideeën van de kinderen daadwerkelijk gaan oppakken en uitvoeren, waaronder:

- Save The Children
- Vrijzinnig-Christelijk Lyceum Den Haag
- Gemeente Den Haag

Save the Children

Save the Children, Unicef en War Child zijn in december 2015 een samenwerking met elkaar aangegaan om vluchtelingenkinderen in opvangcentra recreatieve activiteiten aan te bieden. Binnenkort start een pilot op 5 verschillende asielzoekerscentra. Save the Children heeft de ambitie uitgesproken om samen met de Missing Chapter Foundation een plan uit te werken, waarin aan dit project een extra dimensie wordt toegevoegd. De kinderen die hebben meegewerkt aan Wij Denken Mee spraken meermaals over het belang van contact met vluchtelingenkinderen. Samen met de coalitie wordt een plan uitgewerkt waarbij een basisschool uit de buurt wordt gekoppeld aan een opvangcentrum dat participeert aan 'Project TeamUp'. Zo kunnen alle kinderen elkaar beter leren kennen en samen meedoen aan de verschillende activiteiten en wordt op een tastbare wijze gehoor gegeven aan het idee van de kinderen om meer de interactie met elkaar aan te gaan.

Vrijzinnig-Christelijk Lyceum Den Haag

Om de bevindingen van Wij Denken Mee te concretiseren bereiden de Missing Chapter Foundation en het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum (VCL) een project voor. Samenwerken in een interculturele context, in samenhang met alles wat daar voor nodig is, staat daarbij centraal. Het VCL heeft traditiegetrouw veel ervaring met het organiseren van activiteiten voor en door leerlingen waarbij onderlinge samenwerking en het leren dragen van verantwoordelijkheid sterk worden gestimuleerd.

Op het terrein van het Aloysius College in Benoordenhout, waar het VCL in de periode 2016-2018 gehuisvest zal zijn, komen circa 30 vluchtelingen in gezinsverband te wonen. VCL en MCF zullen gebaseerd op de ideeën van het rapport Wij Denken Mee, helpen om interactie tussen de leerlingen van het VCL en hun leeftijdsgenoten van andere culturen tot stand te brengen en het leuk, leerzaam en succesvol te laten verlopen.

Gemeente Den Haag & Jongerenstadslab Den Haag

In het Jongerenstadslab van Den Haag praten jongeren mee over verschillende onderwerpen en geven hun mening over zaken die zij interessant vinden en die hun aangaan. Dat gebeurt vaak door middel van 'serious games'. Dat is een soort (bord)spel over een bepaald thema. De uitkomsten van het Jongerenstadslab worden gebruikt bij het ontwikkelen van beleid. De jongeren ontvangen terugkoppeling over de aanpassingen in het beleid of de ontwikkeling van nieuw beleid door hun inbreng. Het Jongerenstadslab neemt de bevindingen van Wij Denken Mee onder de loep nemen en gaat nadenken hoe de bevindingen en oplossingen uit het onderzoek kunnen worden geconcretiseerd in de stad.

Na het bezoek van Sattar heb ik geleerd dat ik heel dankbaar moet zijn dat ik in Nederland ben geboren en ben opgegroeid.

Puck

Na het bezoek van Sattar heb ik geleerd: dat je blij moet zijn met wat je hebt. En dat ik het eigenlijk heel goed heb!

Rissa

Door het verhaal van Sattar, heb ik geleerd dat ook al kom je in een slechte situatie. Werk met je mogelijkheden en vergeet je dromen niet. Sattar is dit ook gelukt. Flo

na het bezoek van Suttar heb geleerd
dat je je droom altijd moet blijven
volgen

na het Bezoek van Satar heb
ik geleerd: Dat je niet alleen aan
je zelf moet denken maar ook aan
anderen en dat ~~we~~ ik blij ben dat ik
in Nederland geboren ben dat zij Suttar ook
Gr: Yara

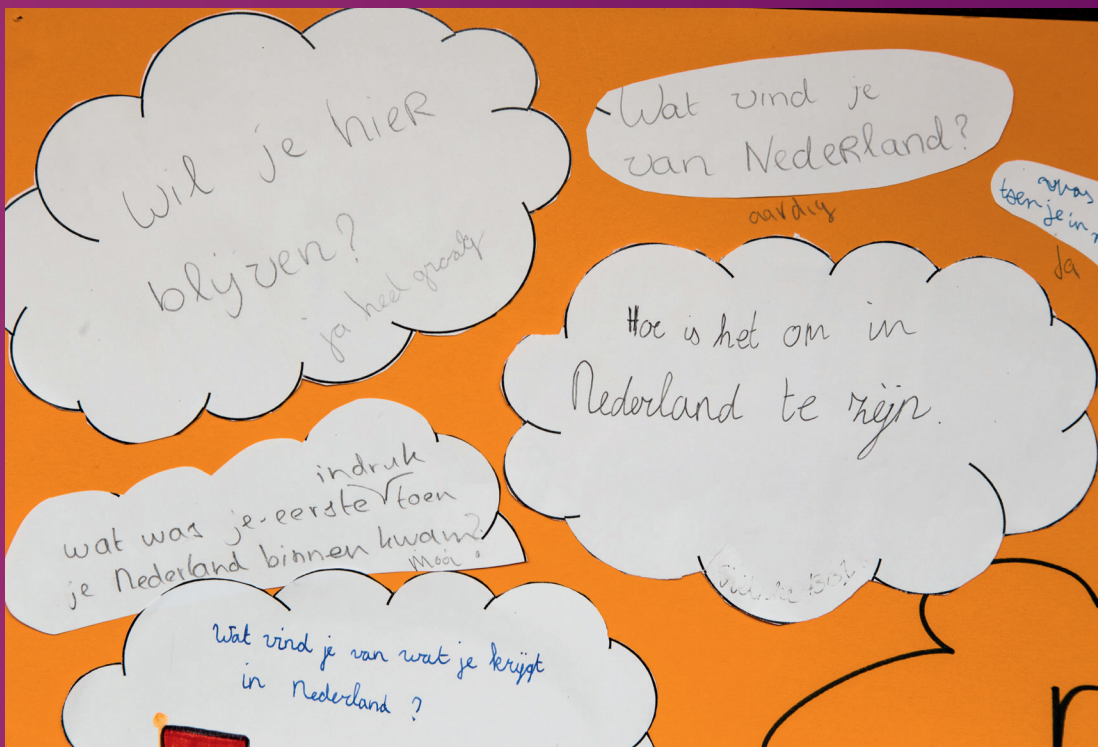
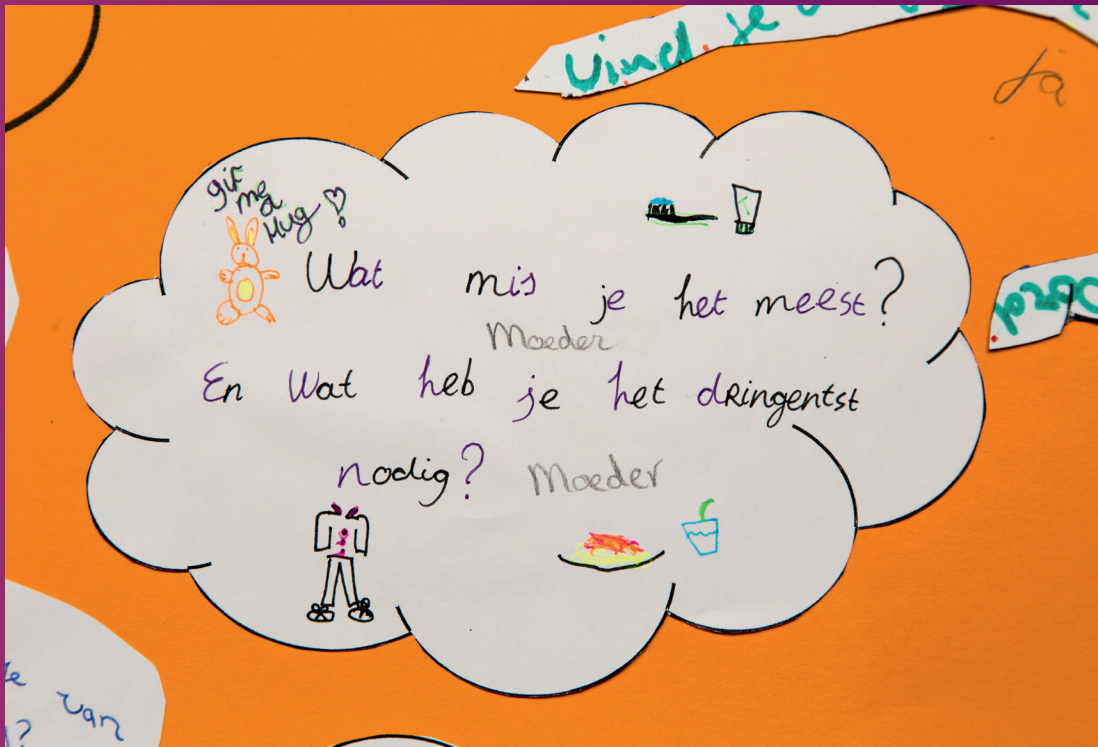
Ik heb geleerd van Suttar
Dat iedereen je leert of
meer is

Ik heb geleerd van Suttar dat
niemand oorlog verdient want iedereen
is gelijk!

Mening

als je geen mening hebt dan kan je niet samen tot een goede oplossing komen.

Foto: Tess Janssen

Foto's: Tess Janssen

Foto: MCF

DANKWOORD

Deze bijzondere publicatie kwam tot stand dankzij de persoonlijke inzet, het enthousiasme en de inhoudelijke betrokkenheid van velen. In het bijzonder danken wij:

Alle kinderen en jongeren die hebben meegedacht, Maarten Stuifbergen, Aron Merkus, Dineke de Korte (Montessorischool Leidschenveen), Diana Riechelman, Nicolette Schröder, BartJan Commissaris, Sharon Richards, Nikki Broekhuizen, Linsy Heister (Basisschool Polsstok) Jacqueline Ancona, Kirsten Hogeboom (KidsWeek), Michiel Steegers, Sheila Rebel, Scarlett Braat (NJR), Leen Sterckx, Willem Huijnk, Kim Putters (SCP), Pim Kraan, Marinke Ros, Goossen Hoenders (Save the Children), Mathieu Arnouts (VCL), Gerard Bakker, Eibe Karssenberg, Pieter Kolff (COA), Renate Elling, Maarten van Hasselt (Nieuwspoord Foundation), Dominique Tromp, Barbara Koster (basisschool de Regenboog), Adrie Groot, (Stichting Flore) Willemijn van Benthem, Margot Ende-van den Broek (SOS Kinderdorpen), Lisette Mattaar, Jolijn Fortmann (Humanity House), Tako Rietveld, Fedde Boersma, Esther Peeters (Scouting NL), Mariëtte Hamer, Arend Odé (SER), Angelina van Weerdenburg, Ivo Jonker, Karen Peters (Stichting NOB), David van Obergen, Slim Abid (Tag Worldwide), Barry de Jong (Practicum), Gijs de Vries (Nederlandse Rode Kruis), Edgar Wurfbain (Starsound Productions), Tess Janssen.

© Juni 2016 Gebruik en overname van de teksten, ideeën en resultaten uit deze publicatie is vrijelijk toegestaan, mits met bronvermelding.

BRONNEN

RAPPORTEN

Burgerperspectieven 2016, deel 1, COB. Sociaal en Cultureel Planbureau, 29 maart 2016.

Child at Risk. The world's most vulnerable children: who they are, where they live, and what puts them at risk. SOS Children's Villages International, November 2015.

Economische ontwikkelingen en vooruitzichten. De Nederlandsche Bank, december 2015, nummer 10.

European refugee crisis: focus on children. Information and cases from SOS Children's Villages for the European Network of Ombudsmen for Children (ENOC). SOS Children's Villages International, 8 December 2015.

Fort Europa. Hoe denken Nederlanders over migratie en vluchtelingen in Europa en Nederland? I&O Research, onderzoek in opdracht van de Volkskrant, augustus 2015.

Literatuurverkenning culturele diversiteit. In opdracht van de Directie Integratie en Samenleving, Ministerie van SZW. Van Doornehuiskes en partners, mei 2015.

Opnieuw Thuis. Van vluchteling naar buurtgenoot. Brief aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Platform Huisvesting Vergunningshouders, 17 maart 2016.

Opvang van asielzoekers. I&O Research i.s.m. Universiteit Twente, 18 december 2015.

Sociaal en cultureel rapport 2014. H9: Segmentatie langs de grenzen. Jaco Dagevos en Willem Huijnk, 2014.

Vluchtelingen in getallen 2015. Vluchtelingenwerk Nederland, 2 september 2015.

Vluchtelingengroepen in Nederland. Over de integratie van Afgaanse, Iraakse, Iraanse en Somalische migranten. Sociaal en Cultureel Planbureau, februari 2011.

VluchtelingenWerk IntegratieBarometer 2014. Een onderzoek naar de integratie van vluchtelingen in Nederland. Jaarrapport Integratie 2014. Centraal Bureau voor de Statistiek. 19 november 2014

Wachten op je toekomst. Adviesrapport over de positie en toelatingscriteria voor vreemdelingenkinderen. De Kinderombudsman, 8 maart 2012.

World at War. Global trends Forced Displacement 2014. UNHCR, 18 juni 2015.

WRR Policy Brief 4 – Geen tijd verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten. Sociaal en Cultureel Planbureau en Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, December 2015, nummer 4.

NIEUWSARTIKELLEN

De draad kwijt in het asieldebat? Dit zijn de feiten. NRC Handelsblad, 2 februari 2016.

'De arbeidsparticipatie van asielzoekers is 55 procent.' NRC Handelsblad, 19 januari 2016.

Europe's migration crisis in context: Why now and what's next? Migration Policy Institute, 24 september 2015.

Het (bijna) perfecte azc. Het Financieele Dagblad. 31 december 2015.

Met 59.100 asielaanvragen was 2015 officieel een recordjaar. Trouw, 8 januari 2016.

Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts. BBC News, 4 maart 2016.

Migranten bieden kans, zegt Merkel. Kanselier bindt niet in. De Volkskrant, 2 januari 2016.

Nederland draagt kleine last in vluchtelingencrisis: de cijfers. HP/De Tijd, 12 februari 2016.

Ruim 40 procent meer asielzoekers in EU. Centraal Bureau voor de Statistiek, 9 mei 2015.

Studie: sta asielzoekers toe veel sneller te gaan werken.
De Volkskrant, 5 januari 2016.

Tekort aan leerkrachten voor onderwijs vluchtelingen.
De Volkskrant, 30 december 2015.

This map shows the routes of Europe's refugee nightmare – and how it's getting worse.
Business Insider UK, 15 september 2015.

Vluchtelingen dreigen onderklasse te worden.
Onderzoekers dringen aan op versnelde integratie.
De Volkskrant, 5 januari 2016.

'Vluchtelingen zijn oplossing personeelstekort ict'
De Volkskrant, 17 september 2015.

VNO-NCW: alleen opvang voor vluchtelingen bij kans op baan.
NRC, 19 februari 2016.

We weten niet waar ze zijn, wat ze doen of met wie ze zijn.
NRC Handelsblad, 4 februari 2016.

WEBSITES

Asielbeleid – Opvang vluchtelingen
www.rijksoverheid.nl

Database: Asylum and managed migration.
<http://ec.europa.eu/eurostat>

DENKE

missing
chapter
foundation

Missing Chapter Foundation
Burgemeester van Karnebeeklaan 10
2585 BB Den Haag
070 34 55 106
www.missingchapter.org
[@MissingChapterF](https://twitter.com/MissingChapterF)
wijdenkenmee@missingchapter.org